

**Covid-19 Pandemi Döneminde Eğitim Yönetimi
Açısından Okul Müdürlerinin Karşılaştıkları
Problemlere İlişkin Çözüm Yöntemlerinin
İncelenmesi**

Selin Canlı

Lisansüstü Eğitim, Öğretim ve Araştırma Enstitüsüne Eğitim Yönetimi
ve Denetimi Yüksek Lisans Tezi olarak sunulmuştur.

Doğu Akdeniz Üniversitesi
Eylül 2022
Gazimağusa, Kuzey Kıbrıs

Lisansüstü Eğitim, Öğretim ve Araştırma Enstitüsü onayı

Prof. Dr. Ali Hakan Ulusoy
L.E.Ö.A. Enstitüsü Müdürü

Bu tezin Eğitim Yönetimi ve Denetimi Yüksek Lisans derecesinin gerekleri doğrultusunda hazırlandığını onaylarım.

Prof. Dr. Canan Zeki
Eğitim Bilimleri Bölüm Başkanı

Bu tezi okuyup değerlendirdiğimizi, tezin nitelik bakımından Eğitim Yönetimi ve Denetimi Yüksek Lisans derecesinin gerekleri doğrultusunda hazırlandığını onaylarız.

Prof. Dr. Mehmet Durdu Karşlı
Tez Danışmanı

Değerlendirme Komitesi

1. Prof. Dr. Mehmet Durdu Karşlı

2. Doç. Dr. Hasan Özder

3. Yrd. Doç. Dr. Bengi Sonyel

ÖZ

Bu araştırmanın amacı, KKTC Milli Eğitim Bakanlığına bağlı Temel Eğitim 1. kademe (ilkokul) okullarında görev yapan okul müdürlerinin, covid-19 pandemi sürecinde eğitim yönetimi açısından, eğitimin devamlılığının sağlanması için yapılan çalışmaları, karantina döneminde paydaşları motive etmeye yönelik çalışmaları, bu süreçte karşılaştıkları problemleri ve bu problemlere ilişkin geliştirdikleri çözüm yöntemlerini cinsiyet, mesleki kıdem ve eğitim düzeyi değişkenlerine göre incelemek ve bir durum saptaması ortaya koymaktır. Eğitim düzeyi, cinsiyet, eğitim ve yaş gibi demografik özellikler çalışma grubunda çeşitlilik sağlamıştır. Bu çalışmada nitel araştırma yöntemi olarak yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Bu yöntemle okul müdürleri ile birebir görüşmeler yapılarak veriler toplanmıştır. Araştırmada 16 okul müdürü ile çalışılmıştır. Elde edilen veriler içerik analizi yapılarak araştırmacı tarafından analiz edilmiştir. Bulgulardan elde edilen bilgilere göre okul müdürlerinin, covid-19 pandemi dönemi eğitim-öğretim sürecinin yönetilmesine ilişkin en sık karşılaştıkları problemin online eğitime geçiş sürecinde yaşandığı, online eğitimde en çok kullanılan kitle iletişim ağının Zoom ve WhatsApp olduğu, karantina döneminde eğitim paydaşlarını motive etmeye yönelik çalışmalarında en çok bilgilendirme ve eğitimler düzenleme yoluna başvurduklarını, son olarak karşılaştıkları problemlere ilişkin en çok çözüm getirdikleri alanın teknolojik donanım ve alt yapı eksikliklerinin giderilmesine yönelik çözümler olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Okul Müdürü, Eğitim Yönetimi, Online Eğitim, Covid-19, Pandemi.

ABSTRACT

The aim of this research is to examine the studies carried out by the school principals working in the Basic Education 1st level (primary school) schools affiliated to the TRNC Ministry of National Education in terms of education management in the covid-19 pandemic process, their work to motivate stakeholders during the quarantine period, the problems they encounter in this process and the methods of coping with these problems according to gender, professional seniority and education level variables and a situation determination emerges. In this study, semi-structured interview technique was used as a qualitative research method. With this method, data were collected by conducting one-to-one interviews with school principals. In the study, 16 school principals were studied. The obtained data were analyzed by the researcher by making content analysis. According to the information obtained from the findings, the most common problem that school principals encounter regarding the management of the education process during the covid-19 pandemic period is experienced during the transition to online education, the most used communication network in online education is WhatsApp, they apply the most information/suggestion method in their efforts to motivate stakeholders during the quarantine period, and finally the technological equipment and infrastructure of the area where they bring the most solutions to the problems they encounter it was concluded that there were solutions to eliminate the deficiencies.

Keywords: School Principal, Educational Administration, Online Education, Covid-19, Pandemic.

TEŞEKKÜR

Bu alıőmamda bana destek olan değerli danışman hocam Prof. Dr. Mehmet Durdu Karıılı' ya, yksek lisans srecim boyunca bana rehberlik eden Assoc. Prof. Dr. Hamid Caner'e, ders aldığım süre zarfında yardımlarını esirgemeyen Prof. Dr. Őefika Mertkan'a ve daima yanımda olan aileme çok teşekkür ederim.

Ayrıca araőtırmama katkıda bulunan, bana vakit ayırıp görüşme yapan tüm okul müdürlerine en içten teőekkürlerimi sunarım.

İÇİNDEKİLER

ÖZ	iii
ABSTRACT	iv
TEŞEKKÜR.....	v
KISALTMALAR	viii
TABLO LİSTESİ	ix
1 GİRİŞ	1
1.1 Problem Durumu	3
1.2 Araştırmanın Amacı.....	4
1.3 Araştırmanın Önemi	5
1.4 Sınırlılıklar	5
1.5 Varsayımlar.....	6
1.6 Tanımlar	6
2 KURAMSAL ÇERÇEVE	7
2.1 Covid-19'un Sosyal Yaşama Etkisi	7
2.2 Covid-19'un Dünya Çapındaki Etkileri	8
2.3 Covid-19 Pandemisinin Uluslararası Eğitime Yansımaları	9
2.4 Uzaktan Eğitim	13
2.4.1 Covid-19 Pandemisi Sürecinde Uzaktan Eğitimde Yaşanan Sorunlar ..	14
2.5 Eğitim Yönetimi ve Uzaktan Eğitim	17
2.5.1 Covid-19'un Eğitim Yönetimi Üzerindeki Etkisi	19
2.5.2 Covid-19 Pandemi Sürecinde Eğitim Yönetimi ve Okul Müdürleri.....	21
2.6 İlgili Yayın ve Araştırmalar	22

3 YÖNTEM.....	29
3.1 Araştırma Deseni	29
3.2 Katılımcılar	30
3.3 Veri Toplama Araçları ve Veri Toplama Süreci.....	30
3.4 Verilerin Analizi	32
3.5 Geçerlik ve Güvenirlik	34
3.6 Araştırmacının Rolü.....	34
4 BULGULAR.....	36
4.1 Araştırma Sorusu 1'e İlişkin Analizler	37
4.2 Araştırma Sorusu 2'ye İlişkin Analizler	43
4.3 Araştırma Sorusu 3'e İlişkin Analizler	45
4.4 Araştırma Sorusu 4'e İlişkin Analizler	48
4.5 Araştırma Sorusu 5'e İlişkin Analizler	54
5 SONUÇ VE TARTIŞMA	61
5.1 Araştırmanın Özeti.....	61
5.2 Araştırma Sorusu 1'e İlişkin Sonuç ve Tartışma	61
5.3 Araştırma Sorusu 2'ye İlişkin Sonuç ve Tartışma	65
5.4 Araştırma Sorusu 3'e İlişkin Sonuç ve Tartışma	66
5.5 Araştırma Sorusu 4'e İlişkin Sonuç ve Tartışma	68
5.6 Araştırma Sorusu 5'e İlişkin Sonuç ve Tartışma	70
5.7 Öneriler	74
KAYNAKLAR	75
EKLER.....	90
EK A: Bilgilendirilmiş Onam Formu.....	91
EK B: Kişisel Bilgi Formu.....	92
EK C: Görüşme Formu	93

KISALTMALAR

BRT	Bayrak Radyo Televizyon Kurumu
DSÖ	Dünya Sağlık Örgütü
EBA	Eğitim Bilişim Ağı
MEB	Millî Eğitim Bakanlığı
KKTC	Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
UNİCEF	United Nations International Children's Emergency Fund
WHO	World Health Organization
YÖK	Yüksek Öğretim Kurulu

TABLO LİSTESİ

Tablo 1: Araştırmada Yer Alan Okul Müdürlerine Ait Sosyo-Demografik Bilgiler	36
Tablo 2: Okul Müdürlerinin Araştırma Sorusu 1'e İlişkin Görüşleri	38
Tablo 3: Okul Müdürlerinin Araştırma Sorusu 2'ye İlişkin Görüşleri	43
Tablo 4: Okul Müdürlerinin Araştırma Sorusu 3'e İlişkin Görüşleri	46
Tablo 5: Okul Müdürlerinin Araştırma Sorusu 4'e İlişkin Görüşleri	48
Tablo 6: Okul Müdürlerinin Cinsiyete Göre Frekans ve Yüzde Değerleri.....	55
Tablo 7: Okul Müdürlerinin Mesleki Kıdemlerine Göre Frekans ve Yüzde Değerleri ..	57
Tablo 8: Okul Müdürlerinin Eğitim Düzeyine Göre Frekans ve Yüzde Değerleri	59

Bölüm 1

GİRİŞ

Koronavirüs, ilk 31 Aralık 2019'da Çin'in Wuhan kentinden bildirilmiştir. Sebebi bilinmeyen zatürre vakaları, hafif enfeksiyon belirtilerinden ağır akut solunum rahatsızlıklarına kadar önemli derecede enfeksiyon tabloları oluşturmuştur. Bugüne kadar saptanamamış koronavirüslerin bir yeni türü olan bu hastalık, Covid-19 (koronavirüs) olarak tanımlanmıştır. Dünya çapına yayılan hastalığın Türkiye'de ilk kez 11.03.2020 tarihinde görüldüğü bilinmektedir (Sağlık Bakanlığı, 2020). Bu hastalığın 2-14 günlük bir kuluçka evresi vardır ve belirtileri arasında yüksek ateş, kuru öksürük, nefes almada zorluk çekme, güçlü eklem ağrısı yer almaktadır. Hastalığı diğerlerine göre ağır geçiren ve hayatını kaybeden bireylerin büyük bir bölümünü 65 yaş ve üzeri ve kronik rahatsızlığı bulunan (akciğer hastalıkları, organ yetmezliği, kanser, şeker hastalığı gibi bağışıklığı düşüren kronik hastalıklar) bireyler oluşturmaktadır (Gül ve Çelebi, 2020). Bir bölgeye, kıtaya ve zaman içerisinde dünyaya yayılmış olan bu hastalık insanlarda ölüme neden olduğu gibi hayvanlarda da hastalık ve ölümlere neden olmuştur. Ölüme sebebiyet veren bulaşıcı salgın hastalıklar pandemi olarak tanımlanmaktadır (Aslan, 2020). Pandemi dünya çapında hastalık ve ölümlerin artışı dışında ekonomik giderlerin de artışına neden olmuş ve covid-19 global bir sağlık krizi haline gelmiştir (Has, 2020; akt. Akyavuz ve Çakın, 2020).

Örgütlerin dengesini bozan krizleri iki temel başlıkta toplamak mümkündür. Hizmetin kendisinden meydana gelen krizler ve dış faktörlerin oluşturduğu krizlerdir. Dış faktörlerin oluşturduğu krizler genelde siyasi ve ekonomik olurken, doğal afetler

ve salgın hastalıklar da dış faktörlerin oluşturduğu krizlerin içinde yerini almaktadır. Yukarıda ifade edilen krizler bazen kişisel bazen de çevresel müdahaleyi gerekli kılmaktadır. Bu nedenle dünya çapında ekonomik, sağlık, sosyal, eğitim gibi birden fazla alanda krizi önleyebilme, krizin insan hayatındaki olumsuz etkisini en aza indirebilme adına çeşitli faaliyetler uygulamaya konulmuştur. Bu bağlamda dünya üzerinde büyük bir topluluğu etkileyen eğitim alanında da okulların geçici olarak kapatılıp, eğitime bir süre ara vermesi kararı uygulanmıştır. Bu karar dünya genelindeki öğrenci nüfusunun neredeyse tamamını etkilemiştir (İnandı, 2008). Viner, Russell, Croker, Packer, Ward, Stansfield, Mytton, Bonell ve Booy (2020) bu tür kararların uzun süre alınıp, uygulanması gerekebileceğine dair görüş ve düşüncelerinin olduğunu ve öğrencilerin eğitime güvenli bir ortamda devam etmelerine ilişkin çözümün bir an önce bulunması gerektiğini belirtmektedir. Bu sebeple birçok ülke örgün eğitimden, uzaktan eğitime (çevrimiçi eğitim) geçmek durumunda kalmıştır. Bu eğitim türünde öğretmenin ve öğrencinin bulunduğu mekanlar farklı olmakla birlikte zaman aynı veya farklı olabilmektedir. Uzaktan eğitim, web tabanlı (internet) bilgisayar ve televizyon aracılığı ile gerçekleşmektedir. Bu da eğitimde farklılıkların yaşanmasına neden olmuştur. Bu farklılıklar birtakım sorunları da beraberinde getirmiştir (Odabaş, 2003; İnandı, 2008).

Eğitim-öğretim hızla değişiklik göstermiş ve eğitimciler bu ani değişime hazırlıksız yakalanmışlardır. Okul müdürlerinin yöntem ve tekniklerinde değişikliğe giderek eğitimin kesintiye uğramaması için paydaşlara liderlik etmeleri gerekmiştir (Keleş, Atay ve Karanfil, 2020). Bir öğretim lideri olarak okul müdürünün, paydaşlarının beklentilerine cevap verebilmesi ve ortak hedeflere ulaşabilmesi için, okulun ihtiyaçlarını karşılamada kararlı olmak ve birlikte hareket etmek, hala etkileri

devam etmekte olan pandemi sürecinde çok önemli bir hale gelmiştir (Sergiovanni, 1998).

Covid-19 sürecinde, okul yöneticilerinin öğretim liderliği tek başına yetersiz kalmıştır. Bu nedenle okul müdürlerinin değişime, değişmeye açık olmaları ve değişime liderlik etme konusunda da hassasiyet göstermeleri gerekmektedir (Fullan, 2002). Thompson (1994)'e göre okul müdürleri, değişimi etkili bir şekilde yönetebilmek için, değişimden etkilenecek olan kişileri değişim süreci ve kademeleri ile ilgili ayrıntılı bilgilendirmeli, okulu, öğretmenleri ve öğrencileri bekleyen zorlukları öngörüp, önceden bilgi vermeli ve meydana gelebilecek olan sorunlara karşı hazırlığını yapmış olmalıdır. Okul yöneticisinin pandemi sürecinde sergilediği davranışlar paydaşlarına destek verme, yol göstermenin yanında onları motive etmeye yönelik olmalıdır (Thompson, 1994; akt. Çelikten, 2006). Bunun sebebi hem öğretmenlerin, yöneticilerinin tavır ve davranışlarını motivasyonlarını etkileyen bir etmen olarak görmeleri hem de ebeveynlerin ve diğer paydaşların okul müdürlerinin yönetsel beceri ve davranışlarını yakından izlemeleridir (Subaşı ve Okumuş, 2017).

1.1 Problem Durumu

Pandeminin eğitime olan etkilerini, çevrenin tepkileri, öğrenciler, veliler ve öğretmenlerin beklentileri ve okul yöneticilerinin pandemi esnasındaki faaliyetleri ortaya koymuştur (Reimers, 2020; akt. Can, 2020). Bu sebeple okul yöneticisinin görevi, öğretim sürecinin kalitesini arttırmaya yönelik çalışmalar yapmaktır. Bu bağlamda okul müdürleri, okulun hedeflerini ve ders müfredat kazanımlarını gerçekleştirmeye ilişkin gerekli eğitim ortamını hazırlayarak, eğitim-öğretim etkinliklerinin sistematik bir şekilde devam etmesini sağlamalıdır. Covid-19 pandemi süresince yaşanan belirsizlikler, eğitim-öğretim sürecinde yaşanan hızlı ve ani değişiklikler, okul müdürlerinin rollerini genişletmiş ve salgın, afet gibi acil durumlara

yönelik, problem geliştirme becerilerinin önemini vurgulamıştır (Keleş, Atay, Karanfil, 2020).

Bu çalışmada covid-19 pandemisinin eğitim yönetimi açısından okullara etkisini, süreci birebir yaşayarak yöneten okul müdürlerinin görüşleri doğrultusunda irdelemek amaçlanmıştır (Özenel, 2009). Okul müdürlerinin eğitim yönetimi açısından pandemi sürecinde karşılaştıkları sorunları, bu sorunlara ilişkin uyguladıkları çözüm yollarını göz önünde tutarak, çalışmanın pandemi sonrası eğitim süreci için önemli olduğu düşünülmektedir. Araştırmanın süreçle ilgili güncel bulguları ile de literatüre katkıda bulunması beklenmektedir (Keleş, Atay ve Karanfil, 2020).

1.2 Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) ilkökul kademesinde görev yapan okul müdürlerinin, covid-19 pandemi döneminde eğitimin devamlılığını sağlama sürecini ortaya koymak ve eğitim yönetimi açısından karşılaştıkları problemleri saptamak ve bu problemlere ilişkin geliştirdikleri çözüm yöntemlerini ortaya koymaktır. Bu genel amaca bağlı olarak, aşağıdaki alt problemlere yanıt aranacaktır:

1. Okul müdürlerinin covid-19 pandemi döneminde eğitim yönetimi açısından karşılaştıkları problemler nelerdir?
2. Okul müdürlerinin covid-19 pandemi döneminde eğitimin devamlılığını sağlamak için yaptıkları çalışmalar nelerdir?
3. Okul müdürlerinin covid-19 pandemi dönemi karantina sürecinde öğretmenleri ve velileri motive etme konusundaki çalışmaları nelerdir?
4. Okul müdürlerinin covid-19 pandemi döneminde eğitim yönetimi açısından karşılaştıkları problemler ile başa çıkma yöntemleri nelerdir?

5. Okul müdürlerinin eğitim yönetimi açısından covid-19 pandemisi sürecinde karşılaştıkları problemlere ilişkin geliştirdikleri çözüm yöntemleri;
- A) Cinsiyet,
- B) Mesleki kıdem,
- C) Eğitim düzeyi

Bağımsız değişkenlerine göre anlamlı bir farklılaşma göstermekte midir?

1.3 Araştırmanın nemi

Dünyada covid-19 vakası birçok ülkede sosyal kaygı ve endişeyi artırmaya başlamıştır (Lin, 2020). Covid-19 pandemisi eğitim faaliyetlerimizi doğrudan etkilemiş ve beraberinde bazı endişeleri de getirmiştir. Bu salgın dünyaya yayıldığında, ülkelerin çoğunluğu okulların geçici olarak kapatıldığını duyurmuş ve dünya genelinde öğrencilerin yüzde 91'inden fazlasını etkileyen pandemiden, yaklaşık 1,6 milyar ocuk ve gencin etkilendiği bildirilmiştir (Miks & McIlwaine, 2020). Türkiye'de 16 Mart 2020, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde ise 10 Mart 2020 itibariyle geçici olarak kapanan okullardaki örgün ve yaygın eğitim, pandemilerden en fazla etkilenen kamusal alandır. Dünyanın diğer ülkelerinde olduğu gibi Türkiye'de ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde bu alanda etkin bir eğitim ve öğretimin verilebilmesi için bu süreç, dijital teknoloji kullanılarak uzaktan eğitim ile yürütülmüştür. Uzaktan eğitim ile ilgili olumlu veya olumsuz durumların varlığı, eğitimin dijital ortamda yapılması günümüzde ve gelecekte daha mükemmelen bir eğitim modeli sunmamıza yardımcı olacaktır.

1.4 Sınırlılıklar

Bu araştırma; 2021-2022 eğitim ğretim yılı KKTC Millî Eğitim Bakanlığına bağlı Gazimağusa bölgesi Temel Eğitim 1. kademe (ilkokul) okullarında görev yapan okul müdürleri ile sınırlıdır. Farklı bölgelerde bulunan ilkokullarda görevli okul

müdürlerinin, covid-19 pandemi döneminde eğitim yönetimi açısından karşılaştıkları problemler farklılık gösterebilir. Bu bakımdan araştırmadan elde edilen bulgular Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetindeki tüm ilkokullara genellenemez.

1.5 Varsayımlar

Araştırmada okul müdürlerinin covid-19 pandemi döneminde eğitim yönetimi açısından karşılaştıkları problemleri incelemek amacıyla oluşturulan görüşme formunun okul müdürlerinin görüşlerini yansıttığı varsayılmıştır. Araştırmaya gönüllü olarak katılım gösteren okul müdürlerinin, görüşme formunda yer alan sorulara gerçek görüşlerini yansıtacak şekilde açık ve samimi yanıtlar verdiği varsayılmıştır.

1.6 Tanımlar

Covid-19: 2019 yılının aralık ayında Çin'in Wuhan kentinde atipik bir pnömoni (zatürre) grubu tespit edilmiştir (Anand ve diğerleri, 2020). Bu durum World Health Organization (WHO) tarafından koronavirüs hastalığı 2019 (covid-19) olarak isimlendirilmiş ve 11 Mart 2020'de covid-19 küresel salgın ilan edilmiştir. Covid-19'un en yaygın belirtileri kuru öksürük, ateş ve yorgunluktur. Diğer belirtileri ise tat veya koku kaybı, göz nezlesi, eklem ve kas ağrısı, boğaz ağrısı, deri döküntüsünün farklı tipleri, baş ağrısı, bulantı, kusma, baş dönmesi ishal, burun tıkanıklığı ya da sersemliktir.

Pandemi: Bir hastalığın ya da enfeksiyonun geniş bir alanda, ülkelerde, kıtalarda hatta tüm dünyada yayılım göstermesi anlamına gelmektedir.

Eğitim Yönetimi: Eğitim yönetimi, toplumun eğitim ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan eğitim örgütünün, ulaşmak istediği hedefleri gerçekleştirebilmesi için etkin işletme, geliştirme ve yaşatma süreci olarak ifade edilmektedir (Başaran, 1996).

Bölüm 2

KURAMSAL ÇERÇEVE

Bu bölümde covid-19 pandemisinin sosyal yaşama, dünyada eğitim-öğretim sürecine, uzaktan eğitime ve eğitim yönetimi üzerindeki etkilerinden bahsedilecektir.

2.1 Covid-19'un Sosyal Yaşama Etkisi

Modern çağda görülen afetlerin yapılarında değişiklikler meydana gelmektedir. Bu değişikliklerin izlerini bütün dünyayı etkileyen covid-19 salgınında görmek mümkündür. İlk olarak kitlesel şekilde ölümlere sebep olması, toplumsal düzeni bozması, günlük yaşamı derinden bir değişime uğratması ve insanların kısa sürede bu salgına karşı çözüm üretememesi nedeniyle covid-19 tarihteki diğer salgınlar gibi afet statüsünde değerlendirilmektedir (İnce, 2020).

Covid-19 salgını, toplumsal hayat üzerinde ciddi etkiler bırakmakta ve hafızalarda derin yaralara neden olmaktadır. Eve kapanma, sosyal mesafe kuralları, hijyen takıntıları, maske takma ve sokağa çıkma kısıtlamaları gibi karantina uygulamaları toplumsal yaşamı daraltmaktadır (Karataş, 2020). Halk sağlığını etkileyen acil durumlar, bireylerin güvensizlik ve kafa karışıklığı yaşamalarına neden olabilmektedir. İş yerlerinin ve okulların kapanması toplum psikolojisi üzerinde olumsuz etki yaratmıştır. Bu durumlar bireyleri, toplum sağlığını ve refahını derinden etkilemektedir (Pfefferbaum ve North, 2020).

Virüsün yayılmasını engellemek, kontrol etmek ve sağlık sistemi üzerinde oluşturacağı yükü önlemek adına kişilerin günlük ve sosyal hayatını, psikolojik ve fiziksel yaşantılarını etkileyen birçok tedbir alınmıştır. Bu tedbirler arasında, kişisel

hijyen, sosyal izolasyon, okullarda yüz yüze yapılan eğitimlere ara vermek, belirli yaş gruplarının sokağa çıkmalarının kısıtlanması yer almaktadır (Işıklı, 2020).

2.2 Covid-19'un Dünya Çapındaki Etkileri

Covid-19 salgınının küresel ölçekte insanlara ve toplumlara maliyeti hesaplanamayacak kadar büyük ve şiddetli olmuştur. Bu pandemi küresel ekonomik bozulmaya, sportif, dini, politik ve kültürel etkinliklerin ertelenmesine veya iptaline ve salgının sebep olduğu toplumsal panik ve travma nedeniyle artan talep dolayısıyla insani malzeme kıtlığına neden olmuştur. 80 ülkede ulusal veya yerel bazda okullar, üniversiteler ve kolejler kapanmış ve bu zorunlu duraksama dünya öğrenci nüfusunun yaklaşık yüzde 61,6'sını etkilemiştir. Birçok hükümet, salgından etkilenen ülke ve bölgelere ve bu bölgelerden kendilerine yapılacak gerekli olmayan tüm seyahatleri kısıtlamış veya bunlara karşı yeni tedbir ve tavsiyelerde bulunmuştur. Ancak bütün tedbir ve dikkatlere rağmen virüsün yayılımını durdurulamamıştır.

Covid-19 salgını dünya çapında insan yaşamını dramatik şekilde etkilemekte ve halk sağlığına, gıda üretim ve temin sistemlerine, iş, işveren ve işçi dünyasına eşit görülmemiş biçimde meydan okumuştur. Salgının neden olduğu ekonomik ve sosyal bozulma oldukça yıkıcıdır. Salgın, on milyonlarca insanın aşırı yoksullukla karşı karşıya kalma riski oluştururken, Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) Kimberly Christensen'in aktarımına göre, milyonlarca işletme varoluşsal bir tehditle karşı karşıya kalmış, dünyadaki 3,3 milyar küresel iş gücünün neredeyse yarısı geçim kaynaklarını kaybetme riskiyle karşılaşmıştır. Ayrıca, pek çok kayıt dışı ekonomi çalışanları savunmasız kalmış, çoğunluk sosyal korumadan ve kaliteli sağlık hizmetlerine erişimden yoksun kalmış ve üretken varlıklara erişimini kaybetmiştir. Kapanmalar sırasında gelir elde etme imkânı olmayanların çoğu, kendilerini ve ailelerini besleyemez duruma sürüklenmiştir. Birçok insanın maddi gelirinin

olmaması, yiyecek temin edememelerine neden olmuş veya en iyi ihtimalle daha az yiyecek ve daha az besleyici yiyecek anlamına gelmiştir (Chriscaden, 2020).

Covid-19 salgını tüm dünya eğitim sistemlerini etkilemiş ve okulların, üniversitelerin ve kolejlerin geçici olarak kapanmasına neden olmuştur (Skulmowski, 2020). Mart 2021'de salgın nedeniyle okulların kapanmasından yaklaşık 825 milyon öğrenci etkilenmiştir. United Nations International Children's Emergency Fund (UNICEF) verilerine göre, ülke genelinde 23, yerel düzeyde ise 40 ülkede okullar eğitime ara vermiştir. Bu, dünyadaki öğrenci nüfusunun yaklaşık yüzde 47'sini etkilemektedir. Salgın nedeniyle okulların kapanması ve sınavların ertelenmesi sadece eğitim sektörünü etkilememiş, aileler, öğrenciler ve öğretmenler üzerindeki etkisinin yanı sıra geniş kapsamlı ekonomik ve sosyal sonuçları da olmuştur (Aristovnik, 2020). Salgın dezavantajlı aileleri ve çocukları daha ağır şekilde etkilemiş, yetersiz beslenme, çocuk bakımı gibi sorunlara yol açmış ve bunun sonucunda ekonomik güvencesi olmayan ailelerin çalışamamasına neden olmuştur (Özyürek ve Çetinkaya, 2021).

2.3 Covid-19 Pandemisinin Uluslararası Eğitime Yansımaları

United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization [UNESCO] (2020a) raporuna göre, salgının hızlı yayılması nedeniyle 188 ülke 7 Nisan 2020 tarihinden itibaren yüz yüze okulları askıya almak zorunda kalmıştır. Bu, dünyadaki öğrencilerin neredeyse %92'sini (1.576.021.818 öğrenci) etkilemiştir. UNESCO, eğitime ara verilmesinin dezavantajlarını en aza indirmek için sosyoekonomik düzeyi düşük gruplara özel destek verilmesi gerektiğini belirterek, bu grupların yoğun olarak yaşadığı ülkeleri destekleyeceğini duyurmuştur. Savunmasız ve dezavantajlı gruplar için salgının etkilerini eğitim alanında en aza indirmek amacıyla, eğitimde uzaktan eğitim modeline geçilmesi ve bu sayede eğitimin sürekliliğinin sağlanması gerektiğini belirtmiştir (UNICEF, 2020).

Dünyadaki eğitim sistemleri, salgın sonucunda okulların kapanması nedeniyle bazı zorluklarla yüzleşmek zorunda kalmıştır. Milli Eğitim Bakanlıkları, müfredatlarında yer alan kazanımları gerçekleştirmek ve öğrenme sürekliliğini sağlamak amacıyla, uzaktan eğitim çalışmalarına hız vermiş ve bunu gerçekleştirmek için sivil toplum örgütleri, eğitim kurumları ve özel sektör kuruluşlarıyla iş birliği yapmıştır. Dünyada salgın dolayısıyla, evde ve okulda uzaktan eğitim uygulamalarının kullanımının artmasıyla birlikte bilgisayarlar, telefonlar, dizüstü bilgisayarlar ve tabletlerin kullanımı da artmıştır. Eğitim sektöründeki teknoloji kullanımının artışıyla birlikte, eğitim alanında bir politika değişikliğine gidilmiştir. Bununla birlikte -şu anda- uzaktan eğitimin, müfredattaki kazanımların gerçekleştirilmesinde ne derece etkili olduğu net olarak bilinmemektedir (UNESCO, 2020a). Koronavirüs pandemisi, uluslararası düzeyde eğitimin geleceğine yönelik, yeni yaklaşım tarzları geliştirmenin ve bu tip kriz süreçlerinde kullanılabilir yeni eğitim modellerinin geliştirilmesinin gerekli olduğunu ortaya çıkarmıştır.

Covid-19 salgını yaşayan dünya ülkeleri için, en önemli önlemin okulları kapatıp eğitimin online olarak devam etmesi olmuştur. Bu süreçte ülkelerin eğitim alanında bilgi ağları tarafından desteklenen çevrimiçi eğitim fırsatlarından yararlanmaya çalıştıkları görülmektedir. Neredeyse tüm ülkeler, öğretmenler ve okul yöneticileri, öğrenci ve velilerle iletişimi desteklemek ve uyumlu hale getirmek için kitle iletişim araçları aracılığıyla (medya ve televizyon) kurslar düzenlemektedir. Salgın nedeniyle birçok ülkede; Arjantin, Hırvatistan, Çin, Kosta Rika, Fransa, İran İslam Cumhuriyeti, Kore Cumhuriyeti, Meksika, Ruanda, Suudi Arabistan, Senegal, İspanya, Peru, Tayland ve Vietnam gibi ülkelerde televizyondan çeşitli kurslar yayınlamıştır; ancak bazı ülkelerde (Kosta Rika, İran ve Tayland) örgün eğitimin devam ettiği iddia edilmektedir.

Okullaşma ve okulu bitirme oranlarının düşük olduğu yoksul ve gelişmemiş bölgelerde okulların kapanması başta olmak üzere, covid-19 salgını nedeniyle eğitim faaliyetlerinin aksamasının, bölge zaten dezavantajlı olduğu için sonuçlarının da yıkıcı olabileceğine inanılmaktadır (Albrechtsen vd., 2021). Koronavirüs pandemisi dünya eğitim sistemleri üzerinde ciddi etki yaratmış, bu nedenle açık ve uzaktan eğitim modeli giderek daha önemli hale gelmiştir. Bu salgın, öğrenme ve öğretme ortamlarında birçok değişikliğe yol açmıştır. Kesintisiz sürekli eğitim ihtiyacının doğması, ülkelerin uzaktan eğitime daha fazla yatırım yapmaları ve geleneksel eğitim yaklaşımları yerine alternatif öğrenme yaklaşımlarından biri olan uzaktan eğitime daha fazla önem vermeleri gerektiğinin altını çizmiştir. Bilim insanları, salgın sonrası örgün eğitim-öğretim sürecinde uzaktan eğitim uygulamalarının destekleyici rol oynayacağını açıklamıştır.

Eğitim yöntemi olarak kitle iletişim araçları ile çevrimiçi eğitime geçilmesi, eğitim paydaşlarının bazı sorunlar ile karşılaşmasına neden olmuştur. Kullanılacak uygun öğrenme yönteminin seçilmesinde yaşanan sorunlar, seçilen sistemin ticari ya da açık kaynak olması, öğretmenlerin uzaktan eğitim sistemlerinde yeterli deneyimlerinin olmaması, internet altyapısına ve gerekli donanıma sahip olmayan öğrencilerin ve öğretmenlerin derslere bağlanamaması, uzaktan eğitim hakkında yeterli bilgisi olmayan öğretmenlerin hızla bu sistemlerde ders yapmaya çalışması bu sorunlara örnek olarak verilebilir. Talidong ve Toquero (2020) ani bir şekilde ortaya çıkan salgın sebebiyle geçilen uzaktan eğitimde, eğitim kalitesinin ve öğrencilerin başarısının değerlendirilmesinin de büyük bir sorun oluşturduğunu belirtmektedir. Bu durum tüm eğitim paydaşları için güvensizlik ve tedirginlik oluşturmaktadır (Talidong ve Toquero, 2020). Öğretmenlerin uzaktan eğitimdeki deneyim eksiklikleri, öğrencilerin sisteme uyumu ve ölçme değerlendirmenin yapılmasının zor olması

uzaktan eğitime karşı olan tutumu etkilemektedir. Pandemi öncesinde uzaktan eğitimin, yüz yüze eğitimin yerine geçeceği düşünülmemiştir. Uzaktan eğitim genellikle karma eğitimde örgün eğitime destek amaçlı olarak kullanılmıştır. Bu sebeple dünyada bu yönde gerekli yatırımlar yapılmamıştır. Uzaktan eğitimin, öğretim faaliyetlerinin kriz dışı normal zamanlarda sadece yüz yüze eğitimi desteklemek amacıyla değil aynı zamanda salgın, deprem, afet gibi kriz süreçlerindeki eğitim uygulamalarında önemli bir eğitim materyali olduğu karar vericiler tarafından unutulmamalı ve eğitim politikaları buna göre planlanmalıdır.

Bozkurt (2017) bilişim tabanlı olarak ifade ettiği günümüzü kapsayan dönemde yükseköğretimde yer alan öğrencilerin yaklaşık yarısının açık öğretim sistemlerinde yer aldığını ifade etmiştir. İlkokul, ortaokul ve liselerde uzaktan eğitim hakkındaki ön bilgi ve kullanım oranı yükseköğretime göre daha azdır. Pandemi ile oluşan zorunluluktan dolayı geçilen uzaktan eğitim sisteminde yaşanan problemlerin çoğunun, önceden hazırlanmış bir plan olmadığından kaynaklı olduğu söylenebilir (Bozkurt, 2017).

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde 10 Mart 2020 tarihi itibarıyla covid-19 pandemisi nedeniyle örgün eğitime ara verilmiş ve adadaki okullar -dünyadaki birçok ülke gibi- yayılmayı önlemek için geçici olarak kapatılmıştır. Pandemi nedeniyle okulların kapanmasından kısa bir süre sonra KKTC Millî Eğitim Bakanlığı, devlet yayın kuruluşu Bayrak Radyo Televizyonu (BRT) ile süreci yöneterek, müfredatı kitle iletişim araçları ile öğrencilerine tanıtmaya çalışmıştır. Koronavirüs salgını nedeniyle online eğitim çerçevesinde anaokulu, ilkokul, ortaokul ve lise seviyelerine yönelik BRT kanalında yürütülen dersler genellikle temel derslerden oluşmuştur. Dünyanın her yerinde olduğu KKTC'de de uygulamalı derslerde ve özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin eğitiminde aksamalar meydana gelmiştir. Salgın nedeniyle eğitim

sisteminde çevrimiçi testlere yoğun bir talep olduğu ancak hedeflenen kazanımların telefonlarla ya da bilişim ağıyla değerlendirilemeyeceği ortaya çıkmıştır. Öğrenme boşluklarının ise okullar açıldığında hızlandırılmış öğrenme ve ölçme değerlendirme olanaklarıyla telafi edileceği bildirilmiştir (Egeli ve Özdemir, 2020).

2.4 Uzaktan Eğitim

Uzaktan Eğitim; Öğrenci, öğretmen ve öğrenme ortamları arasındaki engelleri kaldırmaya çalışan ve bunu yapmak için mevcut teknolojileri kullanan disiplinler arası bir alandır (Bozkurt, 2017). Bilindiği üzere tüm dünya ülkeleri covid-19 pandemisi nedeniyle yüz yüze eğitime ara vererek uzaktan eğitime (online eğitim) geçiş yapmıştır. Covid-19 salgınının yoğun olduğu tüm ülkelerde bulaşıcı hastalıkları önlemek için sosyal mesafe kurulmuş ve eğitim alanında bunu yapmanın en iyi yolu uzaktan eğitim olarak kabul edilmiştir. Bu nedenle ülkeler eğitim sistemlerinin sürekliliğini sağlamak için, eğitim yöneticileri ve uzmanlar uzaktan eğitimin en iyi seçenek olduğunu düşünmüşler bu nedenle teknolojik imkanlar dahilinde uzaktan eğitim tercih edilmiştir (Yamamoto ve Altun, 2020; Can, 2020). Eğitim yöneticileri ve eğitim uzmanları, uzaktan eğitimin diğer seçenekler arasında en iyisi olduğunu düşünmektedir. 1923'ten beri kavramsal olarak var olan uzaktan eğitim, okulların yüz yüze eğitime ara vermesiyle örgün eğitimin yerini almış ve pandemi sürecinde ülkemizde alternatif bir eğitim-öğretim süreci olarak karşımıza çıkmıştır (Yamamoto ve Altun, 2020).

Eğitim bilimcilerine göre uzaktan eğitimin bireye sağladığı çeşitli olanaklar ve dezavantajlar vardır. Uzaktan eğitimin avantajları arasında zaman kısıtlamasının olmaması, sürekli eğitim imkânı, geniş bir kitleye hitap edebilme, katılımcıların kendi süreçlerini ve ilerlemelerini takip edebilmeleri yer almaktadır. Uzaktan eğitimin dezavantajlarından bahsedecek olursak şunlar söylenebilir: uzaktan eğitim, bireyin

kendi kendini yönetebilmesine, öz denetim ve bağımsız öğrenmeler yapabilmesine olanak tanır (Ilgaz, 2015). Bu nedenle, motivasyonu düşük kişilerin uzaktan eğitimde başarılı olma olasılığı daha düşüktür. Bilgi teknolojileri, etkileşimi mümkün kılarsa da uzaktan eğitim, insanlara örgün eğitime göre çok daha az sosyalleşme fırsatı sunmaktadır. Eğitimin ileri teknolojilerle gerçekleşmesi, öğretme-öğrenme etkinliğinin sürekliliğini teknik imkanlarla ilişkilendirmektedir (Ilgaz, 2015). Öğrencilerin eğitimde süreklilik hakkının devam edebilmesi açısından, uzaktan eğitim sürecine geçilmesi olumlu olarak karşılanırsa da uzaktan eğitimin temelinde teknolojinin belirleyici bir rolü olması, maddi kaynaklara ve fiziksel ortama dayalı bir eğitim olduğunu göstermektedir. Bu da maddi kaynakları sınırlı olan ve fiziksel ortamı yetersiz olan bireylerin aynı eğitimi aynı şartlarda alamamasına neden olduğu için uzaktan eğitimin olumsuz yönlerinin varlığından da söz edilebilir.

2.4.1 Covid-19 Pandemisi Sürecinde Uzaktan Eğitimde Yaşanan Sorunlar

Millî Eğitim Bakanlığı'nın pandemi döneminde yüz yüze eğitim yerine internet üzerinden uzaktan eğitim verebildiği Eğitim Bilişim Ağı (EBA) altyapısının varlığı, eğitim faaliyetinin hızlı ancak benzer şekilde yapılmasını mümkün kılmıştır. Tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde de okullar kapatıldıktan sonra evde karantina süreci başlamıştır. Bu durumda öğrencilerin çevrimiçi uzaktan eğitim etkinliklerine katılmak için internet, bilgisayar, tablet veya telefona ihtiyaç duymaları nedeniyle tüm öğrencilere fırsat eşitliği sağlanamamakta, hatta bazı öğrenciler bu hizmetlerden hiç yararlanamamaktadır. Millî Eğitim Bakanlığı tüm öğrencilere 3 GB'lık ücretsiz internet paketi sağlasa da bu yeterli olmamıştır.

Doğan ve Düzel (2020) "Covid-19 Özeline Korku-Kaygı Düzeyleri" adlı çalışmada, uzaktan eğitim ile ilgili sorunları; Yetersiz altyapı, internet bağlantısı sorunları, okul atmosferinin olmaması, EBA TV'de ders saatinin olmaması, EBA

erişim sorunu, müfredat içerik sorunu, derse ilgi, sonuçların anlaşılması, devam-devamsızlık sorunu, öğretmenlerin teknolojiyi kullanmadaki yetersizlikleri olarak tespit etmişlerdir.

Sarı ve Nayır (2020) “Pandemi Döneminde Eğitim: Sorunlar ve Fırsatlar” adlı çalışmalarında, salgın sürecinde yaşanan başlıca sorunların internet tabanlı eğitime yönelik fırsat eşitsizliği, okul terk oranlarının artması, aile içi şiddet ve öğrenme kaybı olduğu belirtilmektedir.

Yolcu'nun (2020) “Koronavirüs (Covid-19) Pandemi Sürecinde Sınıf Öğretmeni Adaylarının Uzaktan Eğitim Deneyimleri” adlı araştırmasında, adayların çoğunluğunun bilişim araçlarına sahip olmadığını, uzaktan eğitimde öğrenmeye hazır olmadıklarını ve eğitimin yeterli olmayacağından korktuklarını ortaya çıkarmıştır. Ayrıca öğrencilerin soru sormakta ve öğretim elemanlarıyla iletişim kurmakta zorlandıklarını ifade etmişlerdir.

Çakın ve Akyavuz'un (2020) “Covid-19 Süreci ve Eğitime Yansıması: Öğretmen Görüşlerinin İncelenmesi” adlı araştırması Gaziantep'te görev yapan öğretmenlerin pandemi döneminde yaşadıkları sorunlara yöneliktir. Bu çalışmada öğretmenler, en sık karşılaşılan sorunların öğrenci ile öğretmen arasındaki iletişim eksikliği ve iletişim kurmada yaşanan güçlükler olduğunu belirtmişlerdir.

Uzaktan eğitimde sık karşılaşılan sorunlar arasında kişisel etkileşim ve iletişimin olmaması, öğretim elemanı ve öğrenci arasındaki etkileşimin olmaması, öğretim görevlisi konumunda bulunan kişilerin uzaktan eğitim sürecinde derslerin yürütülmesi ve öğretim materyallerinin hazırlanması konusunda yeterli deneyime sahip olmaması, teknolojik finansman maliyetli eğitimlerin yüksek olması, uzaktan eğitimin yetersiz olması, altyapı hizmetlerinin yetersiz olması, uzaktan eğitimin eğitim

sırasında yaşanan teknik sorunları olarak ön plana çıkmaktadır (Bilgic & Tüzün, 2015).

Kırmacı ve Sami (2018), “Kampüs Öğrencilerinin Eş Zamanlı Uzaktan Eğitimde Karşılaştıkları Sorunlar” adlı araştırmalarında uzaktan eğitimde karşılaşılan sorunların nedenlerini şu şekilde ifade etmiştir: Altyapı durumlarından kaynaklanan sorunlar; Bunlar bilgisayarın olmaması, bilgisayar arızası, internet bağlantısının kesilmesi, internete bağlanamama gibi erişim sorunlarını içermektedir. Bireysel tutum ve durumlarla ilgili konular: Öğrenciler sanal sınıfların gereksiz ve sıkıcı olduğuna inanmaktadırlar. Zamanla ilgili problemler: Uzaktan eğitim sırasında derslerin süresi ve zamanlaması ile ilgili problemlerdir. Mekanla ilgili yaşanan sorunlar: Öğrencilerin uzaktan eğitim derslerine katıldıkları ortamdan kaynaklanan ses, ışık, gürültü veya diğer etkenlerden kaynaklanan sorunlardır. Eğitim yönetimi sürecinde yaşanan sorunlar: Öğrencilerle yetersiz iletişimden kaynaklanan sorunlar, öğretmenlerin yeterli bilgi eksikliğinden kaynaklanan eğitim sorunları gibi sistemseller sorunlardır. (Kırmacı ve Sami, 2018).

Galusha (1997) uzaktan eğitimde karşılaşılan sorunları; öğrenciler, öğretmenler ve kurumlar açısından değerlendirmiştir. Öğrencilerin Yaşadığı Sorunlar: Ailelerin olumsuz ekonomik durumları, aile ve iş yaşamlarında doyuma ulaşamamaları, geri bildirimlerin yetersiz olması, öğrenci ile öğretmen arasındaki iletişiminin yetersiz olması, öğrencilerin sosyalleşememesi ve öğrenci ihtiyaçlarının uygun şekilde karşılanmaması nedeniyle öğrenciler uzaktan eğitim için gerekli teknolojik materyallere sahip olamamaktadır. Öğretmenlerin Yaşadığı Sorunlar: Öğretmenlerin uzaktan eğitimin ders geliştirme ve teknoloji konularında yeterli olmaması, kurumlardan yeterli destek alamamaları, temel bilgisayar becerilerine sahip olmamaları, uzaktan eğitim derslerine güvenmemeleri ve derslere gönüllülük

göstermemelerinden kaynaklanan sorunlardır. Kurumların yaşadığı sorunlar: Kurumların altyapı ve teknolojik eksiklikleri, kurumun idari desteğinin yetersiz olması, finansal zorluklar, iletişim kaynaklarının yetersizliği ve gerek donanım gerekse yazılımda ortaya çıkan teknolojik sorunlar, kurumların uzaktan eğitimde yaşadıkları sorunlardır (Galusha, 1997).

2.5 Eğitim Yönetimi ve Uzaktan Eğitim

Eğitim yönetimi, pratik bir alan olduğu kadar teorik bağlamda da gelişen bir bilimdir (Bozdoğan, 2018). Uygulama, eğitim yönetiminin önemli bir boyutu olmakla birlikte, herhangi bir alanda teorik bir bilgi, ilke veya fikrin aktarılması anlamına da gelmektedir (Demirtaş ve Güneş, 2002). Bir eğitim sistemi olarak bakıldığında eğitim sürecinin ve işleyişinin eğitim yönetiminin uygulama boyutuna ait olduğu ifade edilebilir (Tınmaz, 2020).

Eğitim yönetimi, uygulamalı bir yönetim alanıdır ve daha önce belirlenen kazanımlara ulaşmak için kaynakları edinme ve kategorize etme sürecidir. Eğitim yönetimi süreci beş ana işlevden oluşur ve yöneticiler bu işlevleri eğitim örgütünün ilke ve hedeflerine ulaşmak için kullanmaktadır (Ali ve Abdalla, 2017). Eğitim yönetiminin görevleri şunlardır (Ensari ve Gündüz, 2006; Ilgar, 2000): Eğitim programının yönetimi: Okulla ilgili tüm paydaşlar, eğitim programlarının uygulanmasına ve bu uygulamanın başarısına katkıda bulunur. Akademik yılı planlamak, kısaca eğitim planlaması, ders ve ders programları oluşturma, yıllık ve günlük plan oluşturma gibi işlemler eğitim programlarının yönetimine entegre edilmektedir. Ancak eğitim programlarının uygulanması sadece derslerin planlanmasından ibaret değildir. Okulda yürütülen diğer tüm faaliyetler anma törenleri, tatil etkinlikleri, ders dışı çalışmalar, kulüp çalışmaları ve kurslar vb. eğitim programına dahil edilmektedir (Ensari ve Gündüz, 2006; Ilgar, 2000). Öğrenci

hizmetleri yönetimi: Bu kavram iki kısma ayrılmaktadır. Birincisi, kayıt, nakil, yerleştirme, departman nakli ve devamsızlık gibi hizmetleri içeren personel işlem hizmetleridir. İkincisi; Ulaşım, sağlık, yurt, rehberlik, disiplin gibi öğrenci sorunlarının çözümüne yardımcı olan hizmetlerdir. Bunlar, öğrencilerin okula başladığı günden, mezun olduktan sonraki takibe kadar uzanmaktadır. Çalışan hizmetleri yönetimi: Aday gösterme, işe yerleştirme, ödeme, talep etme, transfer veya ödül, ek kurslar, tatiller, işten çıkarma, disiplin ve okullarda eğitim gibi süreçler çalışan hizmetlerinin bir parçasıdır. Bu hizmetlerin çok dikkatli, zamanında ve yasalara uygun olarak yerine getirilmesi gerekmektedir. Genel hizmetlerin yönetimi: Genel hizmetler, öğretim, öğrenci ve personel hizmetleri hariç, okulu bir bütün olarak etkileyen hizmetlerdir. Bu hizmetler, fiziksel ve büro işleri olmak üzere iki sınıfa ayrılır. Fiziksel işler, okul bölümlerinin ısıtma, bakım ve onarım, temizlik, döşeme ve aydınlatmasını içerirken, büro işleri arşivleme, ekipman kayıtları, dosyalama ve defter tutma işlemlerini içermektedir. Eğitim bütçesinin yönetimi: Etkili eğitimin ön koşulu, eğitim yönetiminde birçok şeyi mümkün kılan bütçe planlamasıdır. Uygun bütçe olanakları ve bunların etkin yönetimi, eğitim idaresinin bütçe yönetimi işlevine aittir (Sarıca, 2006).

Eğitim yönetimi görevlerini yerine getirebiliyorsa anlam kazanır. Eğitim yönetimi yukarıda belirtilen görevleri yerine getirdiği takdirde amacına ulaşabilir ve başarılı olabilir. Eğitim yönetiminin başarısız olduğu ölçüde okul, öğretmen, veli, öğrenci ve etki alanı içindeki personel gibi tüm paydaşlar bu durumdan olumsuz olarak etkilenmektedir. Eğitim idaresi tarafından bu görevlerin yerine getirilmesi, zaman zaman salgın hastalıklar veya doğal afetler gibi çeşitli nedenlerle kesintiye uğrayabilir. Örneğin; Covid-19 salgınının, Türkiye'de ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde eğitim idaresinin görevlerini yerine getirmesini engellediği ifade edilebilir. Bu

dönemde Millî Eğitim Bakanlığı, destekleyici eğitim, ilkokul eğitim programları, evde eğitim hizmetleri, ders dışı çalışma, sürekli eğitim ve destekleyici sınıf uygulamaları gibi eğitim faaliyetlerine ara vermek zorunda kalmıştır (Millî Eğitim Bakanlığı, 2020). Etkin bir eğitim yönetimi ile işlevlerin yerine getirilmesini engelleyen faktörler ortadan kaldırılabılır, bu durumda teorik bilginin pratiğe dönüştürülmesi gerekir. Okul öncesi eğitimden üniversite eğitimine kadar her düzeydeki eğitim örgütleri, teorik bilgilerin uygulamaya konulduğu kurumlardır (Tınmaz, 2020). Özellikle kritik dönemlerde bilginin dünyaya aktarılabilmesi eğitim yönetimi açısından ayrı bir önem arz etmektedir. Covid-19 salgını gibi bir dönem, kriz yönetimine ilişkin teorik bilgilerin eğitim yönetimi hayatına aktarılarak etkin bir şekilde uygulanmasını gerektirmektedir.

2.5.1 Covid-19'un Eğitim Yönetimi Üzerindeki Etkisi

Milli Eğitim Bakanlığının "Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezi Yönergesinin" 8. maddesinin "Tehlikeli ve salgın hastalıklar" paragrafında merkezin görevleri şunlardır: "Teknolojik, doğal ve insan kaynaklı afetler ve acil durumlar, gibi ve Başbakanlığa bağlı bakan tarafından afet ve acil durum olarak sınıflandırılan diğer olaylar ulusal düzeyde etkin ve yoğun mücadele ve koordinasyonun sağlanması amacıyla, konu ve durumlarda bakanlığın görev ve sorumlulukları, sorunları çözmeye veya ihtiyaçların öncelikle kurum imkanları ile karşılanması, imkanları aşan durumlarda gereksinimlerin Başbakanlık Afet ve Afet Önleme Merkezi ile raporlanmasıdır. 16 Mart'ta ilkokul, ortaokul ve liselerde eğitime iki hafta ara verilmesi kararı alınmış, 23 Mart'tan itibaren de bir hafta boyunca evden, internetten ve televizyon kanallarında eğitime devam etme kararı alınmıştır (T.C. Cumhurbaşkanlığı, 2020). Daha sonra bu uzaktan eğitim süreci kademeli olarak 30.04.2020'ye (MEB, 2020) ve ardından 31.05.2020'ye (MEB, 2020) kadar uzatılmıştır. Cumhurbaşkanlığı

kabinesinin 18.05.2020'deki toplantısının ardından yapılan açıklama ile yüz yüze eğitim yılı sona ermiş, uzaktan eğitim 19 Haziran 2020'ye kadar devam etmiştir. Üniversitelerde 16.03.2020 (MEB, 2020) tarihinden itibaren eğitime 3 hafta ara verilmiş ve 23 Mart 2020 tarihinden sonra Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK), eğitim-öğretim sürecinin sadece uzaktan eğitim ve açık öğretim sistemleriyle devamına karar vermiştir. Bu süreçte, nasıl öğretileceğinden, ortak ders veya kurs sınavlarına nasıl girileceğinden, telafi eğitiminden, öğretmenlere nasıl ödeme yapılacağına ve ek kurslar için ödeme yapılmasına ve yöneticilerin çalışmalarına kadar birçok karmaşık durum ortaya çıkmıştır.

Türkiye'de ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde eğitim alanında dünyada ilk kez ücretsiz uzaktan eğitim uygulaması, beraberinde özel bir yönetim tarzını da getirmiştir. Bu yönetim şekline ilişkin usul ve esaslar yayınlanmış ve uygulanmıştır. Bu usul ve esaslar ile covid-19 pandemisinin yayılmasını önlemek ve bakanlık çalışanlarının sağlığını korumak amacıyla, rotasyonlu çalışma düzeni, idari izin ve uzaktan çalışma ile ilgili hususların belirlenmesi, bakanlık hizmetlerinin asgari personel ile, kesintisiz ve uzaktan çalışma yöntemleri denenmiştir (MEB, 2020).

Kriz zamanlarında yönetim merkezileştirilmiş, işleri kolaylaştırmak ve hızlı kararlar almak için yetkiler kademeli olarak üst mercilere devredilmiştir. Hatta covid-19 salgınının ilk ortaya çıkışından kısa bir süre sonra eğitim idaresinde bu yönde bir gelişme yaşanmıştır. Bu dönemde Millî Eğitim Bakanlığı çevrimiçi eğitime geçme kararı almış ve çevrimiçi eğitimin öncelikle televizyon ve internet üzerinden yapılacağını duyurmuş ve Türkiye'de ilk dersin doğrudan bakanın kendisi tarafından verileceğini duyurmuştur. Ülkenin tüm çabalarına rağmen etkin bir eğitim yönetimi sağlanamamıştır. Etkin bir eğitim yönetimine büyük ihtiyaç duyulan bu kriz ortamında uygulanan eğitim sistemi yeterli olmamaktadır. Gerek teknolojik donanım eksikliği

gerek alt yapı yetersizliği, öğretmen ve öğrencilerin teknoloji kullanımındaki temel beceri eksikliği eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanamamasına neden olmuştur (Eğitim Reformu Girişimi, 2020).

2.5.2 Covid-19 Pandemi Sürecinde Eğitim Yönetimi ve Okul Müdürleri

Eğitim kurumlarında eğitim sabah saatlerinde başlar ve akşam saatlerine kadar etkin bir şekilde devam eder. Okullar, mesai saatleri içinde herkesin kolayca ulaşabileceği ve içinde bulunduğu alanlardan nüfusun yararlandığı kurumlardır. Bu nedenle okulların güvenliğinin sağlanması çok önemlidir. Okulların yapısını ve işleyişini bozan herhangi bir sorun kriz olarak adlandırılabilir. Okul kriz yönetimi, hazırlanan planların sistematik olarak işlendiği ve bu konuda sürekli eğitimlerin verildiği bir süreçtir. Okulda oluşabilecek her türlü kriz, yöneticilerin liderlik becerilerini aktif kullanması sonucunda ortadan kaldırılabilir. Gelecek eğitimlerle krize hazırlıklı ve bu süreci özveriyle yönetebilen okul yöneticileri yetiştirilebilir (Şişman, 2007).

Her eğitim kurumunun müdür tarafından hazırlanmış bir kriz yönetim planı olmalıdır. Olası krizlerle mücadelede, il ve bölge düzeyinde hazırlanan kriz planlarının hükümleri dikkate alınmalıdır. Okul düzeyinde hazırlanan kriz planları, okulun tüm çalışanlarına yazılı olarak sunulmalı ve değişen şartlara ve yönetmeliklere göre zaman zaman güncellenmelidir. Okul müdürlerinin liderlik özellikleri, krizle mücadelenin uygulanması ve hazırlanması sürecinde ön plana çıkmalıdır. Okulda oluşturulacak kriz müdahale grubu, okuldaki olası kriz durumlarını öngörebilen, gerekli önlemleri alan ve alınan kararları uygulayan kişilerden oluşmalıdır. Okuldan ve çevresinden sorumlu olan bu ekipler, kriz anında çözüm üretebilmeli ve gerekli önlemleri alabilmelidir.

Uzaktan eğitimle birlikte okul müdürlerimizin görev ve sorumlulukları artmıştır. Okul müdürlerimiz valilik denetim ekibinde görev alarak salgınla

mücadelenin bir parçası olmuşlardır. Okullarla kısmi yüz yüze ders programları yanı sıra çevrimiçi ders programları yapılmaya başlanmıştır. Katılımcılarımız öğretmen ve öğrencilerin canlı derslere katılıp katılmadığını EBA üzerinden inceleyerek gerektiğinde gerekli uyarıları yapmışlardır. Ayrıca okul müdürlerimiz haftalık ders programlarını EBA'ya işleyerek öğretmenlere ve öğrencilere çevrimiçi bildirim göndermişlerdir. Bu durumda kriz sürecinde okul müdürleri üzerindeki iş yükünün arttığı gözlemlenmiştir.

2.6 İlgili Yayın ve Araştırmalar

Şahin ve Aykaç (2022), çalışmalarında covid-19 sürecinde ilk kez online yabancı dil dersi veren lise yabancı dil öğretmenlerinin, online ders uygulama sürecini ve yaşadıkları sorunlara ilişkin görüşlerini değerlendirmek istemişlerdir. Nitel araştırma yöntemini kullanılarak, araştırmada lise yabancı dil öğretmenlerine uzaktan eğitim sürecine ilişkin görüşleri sorulmuş ve süreci tüm yönleriyle kapsamlı bir şekilde değerlendirmeye çalışılmıştır. Araştırma sırasında elde edilen sonuçlara göre öğretmenlerin büyük çoğunluğu uzaktan eğitim sürecinde iletişim, etkileşim sorunları yaşadıklarını, yüz yüze eğitime göre öğrenci katılımının azaldığını ve dijital içerik üretiminde zorluklarla karşılaştıklarını ifade etmişlerdir. Takip eden süreçte yaşanan sorunların azaltılmasına yönelik öneriler arasında öğretmenlerin uzaktan eğitim içerik oluşturma konusunda daha fazla yetiştirilmesi yer almıştır.

Keleş ve diğerleri (2021) yaptıkları çalışmada, covid-19 pandemi sürecinde eğitim liderleri olarak yaşanan sorunlara çözüm aramış ve okul müdürlerinin pandemi sonrası eğitime ilişkin görüşlerini keşfetmeye çalışmışlardır. Araştırmanın bulgularına göre okul müdürleri, covid-19 pandemisi sürecinde ortaya çıkan sorunları, öğretmenlere teknolojik destek, öğrencilere akademik ve psikososyal destek sağlayarak ve tüm paydaşlarla etkili iletişim yöntemlerini kullanarak çözmeye

çalışmıştır. Sonuçlar, okul müdürlerinin pandemi sonrası eğitime ilişkin görüşlerinin hibrit eğitim modeli, öğretmen eğitimi ve öğrenci becerilerine odaklanma eğiliminde olduğunu göstermektedir.

Özdoğru'nun (2021) araştırmasında okul müdürlerinin covid-19 salgını sırasında okul yönetiminde karşılaştıkları sorunlar ve bu sorunlarla baş etme stratejileri incelenmiştir. Araştırma sonucunda okul müdürleri sorunları çözmek için idari ve bireysel olmak üzere farklı stratejiler kullandıklarını ifade etmişlerdir. Liderlik stratejisi olarak okul müdürleri, diğer okul yöneticilerinden destek almış, okulun liderlik ekibiyle ve eğitim bölgesindeki diğer okul yöneticileriyle görüşmüş, uzaktan eğitim tecrübesi olan öğretmenlerden yararlanmış, etkin izleme ve değerlendirme yapmış, teknoloji liderliği davranışı ve esnek yönetim sergiledikleri anlayışıyla hareket ettiklerini, farklı iletişim araçları kullandıklarını ve en iyi uygulamaları öğretmenlerle paylaştıklarını belirtmişlerdir.

Daşdemir ve Cengiz (2021) yaptıkları çalışmada, öğretmenlerin Türkiye'de covid-19 salgını sırasında lise öğretmenleri tarafından yürütülen uzaktan eğitim çalışmalarını nasıl değerlendirdiklerini keşfetmeye çalışmışlardır. Araştırmanın verileri, araştırmacılar tarafından derlenen ve içerik analizi yöntemi kullanılarak analiz edilen beş sorudan oluşan açık uçlu bir görüşme formu üzerinde toplanmıştır. Öğretmenlerin Millî Eğitim Bakanlığı'nın uzaktan eğitime genel olarak olumlu baktıklarını, okul yönetiminin öğrenci-veli-öğretmen iletişimine yönelik çaba sarf ettiğini ve öğretmenlerin öğrencilerin dersleri anlama düzeylerini belirleyemedikleri bu çalışmanın bulgularından bazılarını oluşturmaktadır. İnceleme sonucunda EBA'nın canlı ders altyapısının daha da güçlendirilmesi, öğrenci-veli iletişiminin sağlanması gibi önerilerde bulunmuşlardır.

Bozkurt ve Aktaş (2022) çalışmalarında covid-19 pandemisi sürecinde okul yöneticilerinin, okul yönetimi olgusuna ilişkin düşüncelerini metaforlar aracılığıyla keşfetmeye çalışmışlardır. Araştırma sırasında nitel araştırma desenlerinden fenomenolojik desen kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubu, maksimum çeşitlilik örnekleme yöntemine göre belirlenen Gaziantep ilinde görev yapan 114 okul yöneticisinden oluşmaktadır. Eğitim düzeyi, cinsiyet, eğitim ve yaş gibi demografik özellikler çalışma grubunda çeşitlilik sağlamıştır. Elde edilen veriler içerik analizine tabi tutulmuştur. Yapılan analizler sonucunda covid-19 salgını sürecinde okul liderliği olgusuna 114 metafor bağlanmıştır; 11 kategoriye ayrılırlar: kriz yönetimi, belirsizlik içinde yaşama, tehlike, sorumluluk alma, liderlik, boşuna çabalama, değişimi yönetme, mücadele etme, zevk almama, yetki eksikliği ve ağır iş yükü. Elde edilen bulgular ve elde edilen sonuçlar doğrultusunda önerilerde bulunulmuştur.

Metin, Gürbey ve Çevik (2021) araştırmalarında nicel araştırma yöntemi çerçevesinde tarama modelini kullanarak incelemeyi gerçekleştirmişlerdir. Araştırmanın örneklemini 2020-2021 eğitim öğretim yılında farklı branşlarda görev yapan 390 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen 37 maddelik “Uzaktan Eğitim Görüş Ölçeği” kullanılmıştır. Yapılan analizler sonucunda öğretmenlerin uzaktan eğitime ilişkin genel olarak olumsuz görüş belirttikleri tespit edilmiştir. Öğretmenlerin özellikle sınıfi yönetmekte, öğrencilerle etkili iletişim kurmakta, öğrenci motivasyonunu artırmakta ve derse katılımı sağlamakta zorlandıkları tespit edilmiştir. Bunlara ek olarak uzaktan eğitim, öğretmenlerin iş yükünü artırmış ve boş zaman kavramını ortadan kaldırmıştır. Ayrıca ulaşılan sonuçlar arasında hem öğrencilerin hem de öğretmenlerin uzaktan eğitimde kullanılan teknolojik araç ve programların kullanımında yetersiz kalması,

gerekli internet altyapısının olmaması ve teknolojik araçların paylaşılması gerekliliği yer almaktadır.

Karadağ ve Yücel (2020) yaptıkları çalışmada üniversite öğrencilerinin covid-19 sürecinde Türk üniversitelerinin uzaktan eğitim uygulamalarından ne düzeyde memnun olduklarını araştırmışlardır. Çalışmanın amacı, bu süreçteki karşılaştırılabilir sorunları belirlemek ve uzaktan eğitimin geleceğine dikkat çekmektir. Ankete dayalı araştırma, çevrimiçi örnekleme yöntemlerinde e-posta listesi örnekleme kullanılarak 163 üniversitede öğrenim gören 17.939 öğrencinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın sonuçlarına göre lisans öğrencilerinin sadece %63'ünün evinde internet bağlantısı bulunmaktadır. Ayrıca öğrencilerin üçte birinin bilgisayarı veya tableti yoktur. Araştırmaya katılan dört öğrenciden biri internet veya bilgisayar/tablet vb. Donanım eksikliğinden dolayı eğitimlerine devam edemediklerini ifade etmişlerdir. Raporda yer alan 2.781 üniversite öğrencisinden toplanan verilere göre öğrencilerin %23'ü online derse katılamadığını, %75'i ise internet bağlantısından dolayı katılamadığını ifade etmiştir.

Serçemeli ve Kurnaz (2020), covid-19 pandemisi döneminde uzaktan eğitim muhasebe dersini fiilen alan öğrencilerin bakış açısını, uzaktan eğitim sistemine bakış açısını ve yeterliliğini ortaya koymak amaçlamaktadır. Bu amaçla, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi İktisadi ve Kamu Yönetimi Fakültesi Sağlık Yönetimi Bölümü'nde öğrenim gören ve daha önce en az bir muhasebe dersi almış olan üniversite öğrencilerine anket uygulanmıştır. Anketlerden elde edilen veriler betimsel istatistiklerle (frekans ve yüzde) SPSS 20 programı ile analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda, öğrencilerin uzaktan eğitim sistemini çok fazla sahiplenmedikleri ve sistemin kullanımına ilişkin herhangi bir yeterlilik sorunu yaşamadıkları görülmüştür. Uzaktan eğitimde muhasebe eğitim videolarının izlenebilmesi, esnek eğitim

seçenekleri ve zaman tasarrufu olumlu olarak görülürken, internetin ve eğitmenin olmaması, sosyal izolasyon hissi gibi sorunlar olumsuz yönleridir. Sonuç olarak muhasebe eğitiminin, geleneksel ğretim yöntemleri ile uzaktan eğitim yöntemlerini birleştiren ters yüz bir eğitim sistemi ile verilmesi önerilmiştir.

Arık, Karakaya, imen ve Yılmaz (2021)'ın yapmış oldukları çalışmada, lise ğrencilerinin koronavirüs pandemisi sürecinde evrimii eğitim ile ilgili görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Nitel araştırma yöntemlerine ait durum çalışması örnekleme göre tasarlanan araştırmanın katılımcıları, Türkiye'nin farklı illerinde öğrenimlerine devam eden 55 lise öğrencisidir. Araştırmanın verileri, araştırmacılar tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Elde edilen veriler içerik analizi ile çözümlenmiştir. Araştırma verileri beş başlıkta analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda; Katılımcıların ğrenme/öğretme ortamı ve disiplini, zaman yönetimi ve ders süresi, duygusal özellikler, esneklik ve erişilebilirlik açısından uzaktan eğitim sürecine olumlu baktıkları tespit edilmiştir. Buna karşılık, katılımcıların uzaktan eğitim sürecinde ğrenci-eğitmen iletişimi, öğrenme/öğretme yetersizlikleri, öz düzenleme/zaman eksikliği, geri bildirim eksikliği, teknolojik sorunlar ve duygusal boşluklar hakkında olumsuz görüşlere sahip oldukları tespit edilmiştir.

Başaran ve Aksoy, (2020) salgın sürecinde yüz yüze eğitimin yerine kullanılan uzaktan eğitimin, eğitim-ğretim sürecine nasıl etki ettiğini belirlemek amacıyla yapılan araştırmada nitel araştırma yöntemi tercih edilmiş ve durum çalışması modeli kullanılmıştır. Araştırmada yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak veriler toplanmış ve bu veriler içerik analizi yöntemiyle çözümlenmiştir. Araştırmada amaçlı örnekleme yöntemlerinden maksimum çeşitlilik örnekleme kullanılmıştır. Araştırmanın rneklemini Gaziantep ilindeki devlet okullarında görev yapan 80

öğrenci, 80 veli ve 80 öğretmen oluşturmuştur. Araştırma verilerini incelerken, elde edilen sonuçlar doğrultusunda katılımcılar, salgın süreci çerçevesinde eğitimi aksatmamak için oluşturulan uzaktan eğitim sisteminin, faydalı yönlerinin bulunduğunu ancak etkileşimin sağlanamadığını tespit etmişlerdir. Uzaktan eğitim modelinde öğrencilerin derse aktif olarak katılamaması, uzaktan eğitimin bireysel farklılıklara uygun olmaması ve teknik sorunlardan dolayı derse girişte sorunlar yaşanması vb. Konularda yetersiz olduğunu, altyapı, fırsat eşitsizliği, içerik ve malzeme açısından uzaktan eğitimin geliştirilmeye ve iyileştirmeye ihtiyacı olduğunu belirtmişlerdir.

İmamoğlu'nun (2020) yapmış çalışmada, öğretmenlerin genel anlamda covid-19 ile ilgili bilgilerinin yeterli olduğu, devletin uzaktan eğitim politikalarını olumlu buldukları ancak aynı zamanda tedbirlerin yeterince sıkı olmadığını ifade ettikleri sonuçlarına ulaşılmıştır. Sürecin hem öğrenciler hem de öğretmenler üzerinde motivasyon kırıcı bir etkisi olduğu üzerine duran öğretmenler aynı zamanda belirli teknolojileri kullanma ve eğitim içeriği hazırlama konusunda da eğitime ihtiyaç duyulduğunu belirtmişlerdir.

Alan (2021), okul öncesi öğretmenlerinin covid-19 döneminde uzaktan eğitimle ilgili ihtiyaçlarını belirlemeye yönelik bir araştırma yapmıştır. Bu nitel araştırma, 24 okul öncesi öğretmenle yürütülmüştür. Çalışma verileri yapılan görüşmeler yoluyla toplanmıştır. Çalışmada, okul öncesi öğretmenlerinin teknolojik yetkinliklerini geliştirmeye, daha etkileşimli kaynaklara ulaşabilmeye ve bunlardan yararlanabilmeye ve okul öncesi dönem için özel olarak tasarlanmış bir eğitim platformuna ihtiyaç duydukları sonucuna ulaşılmıştır. Pandemi döneminde verilen uzaktan eğitimin kalitesi için yukarıda belirtilen ihtiyaçların karşılanmasının hayati önem taşıdığı belirtilmiştir.

Akın ve Aslan (2021) okul öncesi dönem öğrencilerinin ve velilerinin uzaktan eğitim sürecinde yaşadığı zorlukları ve deneyimleri incelemiş ve araştırma öncesinde alınan ailelerden elde edilen bilgilere göre ailelerin neredeyse yarısı çevrimiçi eğitimin sosyal gelişimi desteklemede yetersiz kaldığını düşündükleri sonucuna ulaşmışlardır. Aileler okul öncesi öğrencileri için online eğitimin randıman sağlayamayacağını dile getirirken akabinde çevrimiçi eğitimin tüm öğrenciler için fırsat eşitliği sağlayacağını dile getirmişlerdir. Araştırmanın başında online eğitimin verimli olmadığını düşünen ailelerin süreç sonunda büyük bir oranla fikirlerinin değiştiği sonucuna ulaşmışlardır.

Bölüm 3

YÖNTEM

3.1 Araştırma Deseni

Okul müdürlerinin covid-19 pandemi döneminde eğitim yönetimi açısından karşılaştıkları problemleri saptamak ve bu problemlere ilişkin geliştirdikleri çözüm yöntemlerini ortaya koymak amacıyla yapılacak olan bu araştırma, nitel araştırma desenlerinden, fenomenoloji desenine uygun tasarlanmıştır (Özdoğan ve Berkant, 2020). Fenomenoloji bir felsefe olarak tanıtıldığı gibi aynı zamanda bir yöntem ve yaklaşımdır (Miller, 2003). Edmund Husserl'in felsefi bakış açısına dayanan fenomenoloji sıklıkla sosyal ve beşerî bilimlerde kullanılmaktadır (Creswell, 1998). Aynı zamanda olgu bilimi olarak adlandırılan fenomenoloji, incelenen olayın varlık sebebini inceleme ve bu sayede olayları tanımlama yöntemidir (Baş ve Akturan, 2017). Fenomenoloji yöntemini kullanan araştırmacılar bireylerin deneyimlerini derinlemesine inceleyerek, deneyim ya da ilişkinin ortak özelliklerini belirlemeye çalışmaktadır (Starks ve Trinidad, 2007).

Araştırmanın verileri nitel araştırma yöntemi olan görüşme (yüz yüze) yöntemi ile elde edilmiştir. Çalışmada incelenen olgu, covid-19 pandemisinin eğitim yönetimi açısından okullara etkisidir. Sürece yönelik karşılaşılan problemler ve çözüm yöntemleri, okul müdürlerinin görüşlerine başvurularak incelenmiştir. Görüşme yöntemi nitel araştırmalarda en çok tercih edilen yöntemlerdendir (Özdoğan ve Berkant, 2020). Görüşme yöntemi, gerçeği ortaya koymada ve ayrıntılı inceleme

yapılmak istenen araştırmalarda sıklıkla tercih edilen bir veri toplama aracıdır (Yüksel, 2020).

3.2 Katılımcılar

Bu araştırmanın evreni, K.K.T.C Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı ilkokullarda 2021-2022 eğitim-öğretim yılında görev yapan okul müdürlerini kapsamaktadır. K.K.T.C de 87 tanesi devlet okullarında, 61 tanesi özel okullarda olmak üzere toplam 148 ilkokul müdürü (74 erkek, 74 kadın) görev yapmaktadır. Gazimağusa bölgesinde ise 35 tanesi devlet okullarında, 5 tanesi özel okullarda olmak üzere toplam 40 ilkokul müdürü (25 erkek, 20 kadın) görev yapmaktadır (KKTC Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı, 2021).

Araştırmanın örneklemini, amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme kullanılarak rastgele seçilmiş 16 okul müdürünü kapsamaktadır. Veri toplarken dikkat edilen ölçüt, görüşmelerin gerçekleştiği katılımcıların, covid-19 pandemisinin eğitim yönetimi açısından okullara etkisini, süreci birebir yaşayarak yönetme deneyimine sahip olmalarıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Araştırmanın örneklemini, 2021-2022 eğitim öğretim yılı Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Millî Eğitim Bakanlığı Gazimağusa bölgesi ilkokul kademesinde görev yapan toplam 16 okul müdürü oluşturmuştur.

3.3 Veri Toplama Araçları ve Veri Toplama Süreci

Covid-19 pandemi sürecinde okul müdürlerinin eğitim yönetimi açısından karşılaştıkları problemlere ilişkin çözüm yöntemleri ile ilgili görüşlerini saptamak amacıyla bu araştırmada iki tane veri toplama aracı kullanılmıştır. Bunlar:

1. Okul müdürlerinin demografik bilgilerini toplamak için Kişisel Bilgi Formu Ek.B,

2. Okul müdürlerinin covid-19 pandemi döneminde eğitim yönetimi açısından karşılaştıkları problemlere ilişkin geliştirdikleri çözüm yöntemlerini incelemeye yönelik Görüşme Formu. Ek.C.

Kişisel Bilgi Formu; Araştırmacının kendisi tarafından hazırlanmış ve 9 sorudan oluşmaktadır. Form hazırlanırken çalışmanın amaçları göz önünde bulundurulmuş ve okul müdürlerinin demografik bilgilerini toplamak amaçlanmıştır. Bu formda cinsiyet, akademik unvan, çalışma süresi vb. ile ilgili sorular yer almaktadır.

Görüşme Formu: Araştırmanın kapsamına yönelik oluşturulmuş olan görüşme formunda okul müdürlerinin covid-19 pandemi döneminde eğitim yönetimi açısından karşılaştıkları problemleri ve bu problemlere ilişkin geliştirdikleri çözüm yöntemlerini incelemeye yönelik sorular bulunmaktadır. Bu sorular EK C de sunulmuştur (Özdoğan ve Berkant, 2020).

Bu çalışmada veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme tekniği araştırmacıya büyük ölçüde kolaylık sağlar ve görüşmeler esneklik payı olsa da genellikle daha önceden hazırlanmış görüşme formuna bağlı kalarak sürdürüldüğü için araştırmacıya daha sistematik ve karşılaştırılabilir bilgi sunar. Bu nedenle eğitim çalışmalarına uygun bir araştırma tekniğidir (Yıldırım ve Şimşek, 2018; Türnüklü, 2000).

Araştırmanın verileri, araştırmacı tarafından geliştirilmiş olan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak toplanmıştır. Görüşme formu hazırlanırken uzman görüşü alınmış olup, görüşme formu soruları tez danışmanı tarafından onaylanmıştır. Okul müdürlerine uygulanan yarı yapılandırılmış görüşme formu 4 sorudan (EK C) oluşmuştur. Araştırma için gerekli verileri toplamak amacıyla Millî Eğitim Bakanlığından ilgili izinler alınmış ve görüşmeler yapılmadan

önce bu izin belgesi okul müdürlerine sunulmuştur. Ayrıca okul müdürlerine araştırmanın gönüllülük esasına dayalı olduğu belirtilip, kendilerine Bilgilendirilmiş Onam Formu (EK A) sunulmuştur. Daha sonra okul müdürleri ile iletişime geçilerek görüşme tarihleri ayarlanmıştır. Görüşmeler Nisan 2022- Mayıs 2022 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Okul müdürleri ile yaklaşık 20-25 dakikalık sürede yüz yüze görüşmeler yapılmıştır. Katılımcılarla yapılan görüşmeler, katılımcıların samimi ve doğru cevaplar verebilmeleri adına kendilerini rahat hissedecekleri ve kendilerinin uygun gördüğü mekânda genellikle de müdür odalarında gerçekleştirilmiştir. Görüşmelerin başında katılımcıların, görüşmelerin kayıt (ses kayıt cihazı) altına alınması ile ilgili onaylarına başvurulmuştur. Okul müdürlerinin tamamı görüşmelerin ses kayıt cihazı ile kayıt altına alınmasını reddetmiş, görüşme esnasında araştırmacı tarafından alınan notlar ile ilerlenmiştir. Daha sonra bu notlar detaylı bir şekilde incelenerek içerik analizi yapılmıştır.

3.4 Verilerin Analizi

Görüşme yöntemi ile toplanan verilerin analizinde içerik analizi kullanılmıştır. İçerik analizi, toplanan verilerin daha ayrıntılı incelenmesini ve bu verileri açıklayan kavram, kategori ve temalara ulaşılmasını gerektirir. İçerik analizinde, toplanan verilere odaklanılır; veri setinde sıklıkla tekrarlanan veya katılımcının yoğun vurgu yaptığı olay ve olgulardan kodlar çıkarılır. Kısaca birbirine benzediği ve birbiri ile ilişkisi olduğu tespit edilen veriler (kodlar) belirli kavramlar (kategoriler) ve temalar çerçevesinde bir araya getirilerek yorumlanır. İçerik analizinde görüşme, gözlem veya dokümanlar yoluyla elde edilen veriler, dört aşamada analiz edilir: (1) verilerin kodlanması, (2) kod, kategori ve temaların bulunması, (3) kod, kategori ve temaların düzenlenmesi ile (4) bulguların tanımlanması ve yorumlanması (Huber & Helm, 2020; Miles ve 2003; Baltacı, 2019).

Görüşme formunda yer alan sorular göz önünde tutularak ilgili tema ve kategoriler belirlenmiştir. Araştırmanın bulguları ortaya konurken her bir katılımcıya kod verilerek görüşleri ifade edilmiştir (O1, O2, vb.) (Akyavuz ve Çakın, 2020). Nitel araştırmalarda genelleme ve indirgeme gibi koşulların olması sebebiyle, bu çalışmada yer alan katılımcıların sayısı belirli bir hesaplama yöntemine tabi değildir. Nitel araştırmalarda amaç doğru kişilere ulaşmaktır. Özellikle fenomenoloji deseninin kullanıldığı araştırmalarda araştırmacılar örneklem seçerken incelediği olayı tecrübe etmiş bireylere ulaşmaya çalışmalıdır (Güler vd., 2015). Bu amaçla covid-19 pandemi döneminde eğitim yönetiminin okullara etkisinin incelendiği bu araştırmada, süreci birebir yaşamış en az 15 okul müdürüne ulaşılması hedeflenmiştir. Toplam 16 okul müdürü ile görüşülmüş ve okul müdürlerinin ifadeleri tekrara düştüğü zaman görüşmenin yeterli doygunluğa ulaştığı görülmüş ve görüşme sonlandırılmıştır.

Verilerin analizinde katılımcılar ile gerçekleştirilen görüşmeler yeniden metne dökülerek düzenlenmiş daha sonra bu sorular araştırmacı tarafından elle analiz edilmiştir. Analiz edilirken katılımcıların her bir soruya verdikleri cevaplar dikkatlice okunmuş, fenomenolojik azaltma yani problemle ilgili olmadığı düşünülen ifadeler çıkarılmış ve sayfanın sağ ve sol kenarlarında öne çıkan noktalar anahtar kelime şeklinde not edilmiştir. Bu araştırmada veri içinde kategorilerin, temaların ve kodların keşfedilmesi amacıyla tümevarımcı analiz tekniği kullanılmıştır. Veriler kodlamaya hazır hale geldikten sonra metin kodlamalarını yapılabilmesi amacıyla anahtar kelimeler kodlanmış ve bu kodların ifade ettiği temalar oluşturulmuştur. Her bir görüşme sorusuna ilişkin ayrı tema ve kategoriler oluşturulmuştur. Oluşturulan tema ve kodlar not alınmış, bir haftalık aradan sonra kod ve temalar tekrar incelenmiş ve uygunluğu gözden geçirilmiştir. Kod ve temalar belirlendikten sonra veriler araştırmacı tarafından düzenlenip yorumlanmıştır.

3.5 Geçerlik ve Güvenirlik

Araştırmanın geçerlik ve güvenirlik aşamasında, Christensen., Johnson., Turner (2015) belirtmiş olduğu 5 strateji kullanılmıştır (Christensen vd., 2015; akt. Keleş, Atay Karanfil, 2020). Stratejilerin araştırmada kullanımını şu sıra ile gerçekleştirilmiştir: 1. Kapsamlı alan çalışması: Gerekli izinler alınarak araştırma tarihi öncesinde gönüllülük kriteri ile kişiler seçilmiştir. 2. Dış denetim: Araştırma ile ilgili olarak alanında uzman kişi ile iletişim kurarak araştırma gözden geçirilmiştir. 3. Doğrudan alıntı: Araştırmaya katılanların görüşleri, görüşme esnasında yazılı notlar ile alıntılanmıştır. 4. Teori çeşitlemesi: Araştırmanın daha iyi ortaya konması açısından, çalışmanın literatür bölümünde çok sayıda ulusal ve uluslararası kaynaktan yararlanılmıştır. 5. Teyit Stratejisi: Görüşme süreci bittikten sonra ise araştırmaya katkıda bulunan katılımcılara, formda yer alan bilgilerin kendisine aitliği ve belirtmek istediklerini ortaya koyup, koymadığına ilişkin dönütler, araştırmacının aldığı notların katılımcıya okunup onaylamasıyla alınmıştır (Çakın ve Külekçi, 2020; Keleş, Atay, Karanfil, 2020).

3.6 Araştırmacının Rolü

Araştırmacı veri toplama sürecine aktif katılım sağlamıştır. Araştırmacı bölgede ulaşım imkanının kısıtlı olması nedeniyle, kendisinin kolay ulaşım sağlayabildiği genellikle de merkez ilkokullarını araştırmaya dahil etmiştir. Araştırmacı görüşmelere başlamadan önce okul müdürleri ile önceden iletişime geçmeye çalışmış, telefonla ulaşabildiği okul müdürlerinin müsaitlik durumlarına göre görüşmeler ayarlanmış, ulaşamadığı okul müdürlerine ise randevusuz gitmek durumunda kalmıştır. Bu nedenle araştırmacı okulda okul müdürünün müsaitliği için beklemek durumunda kalmış bu da araştırmacının zamanı etkili kullanamamasına neden olmuştur. Araştırmacı bazı okullarda okul müdürünün bulunmadığını tespit

etmiş ve okul müdürü yerine, müdür vekili veya okul muavinleri ile çalışmasını sürdürmüştür. Görüşmeler, okul müdürlerinin kişisel tercihlerine dayalı olarak seçtikleri öğretmen ve öğrencilerden etkilenmeyecekleri sessiz bir ortamda yapılmıştır.

Bölüm 4

BULGULAR

Bu bölümde, okul müdürlerinin görüşlerine yönelik toplanan veriler analiz edilmiştir. Araştırma problemlerine ve buna karşılık gelen yarı yapılandırılmış mülakat sorularına her bir başlıkta ayrı ayrı yer verilmiştir. Analiz sonuçları, Bölüm 1’de verilen araştırma problemlerinin sırasına göre verilmektedir.

Okul müdürlerine ait tanımlayıcı bilgiler Tablo 1’de yer almaktadır.

Tablo 1: Araştırmada Yer Alan Okul Müdürlerine Ait Sos yo-Demografik Bilgiler

Katılımcı Kodu	Cinsiyet	Yaş	Eğitim Durumu	Mesleki Kıdem
O1	Kadın	52 yaş ve üzeri	Lisans	21 yıl ve üzeri
O2	Erkek	52 yaş ve üzeri	Yüksek Okul	21 yıl ve üzeri
O3	Kadın	52 yaş ve üzeri	Lisans	21 yıl ve üzeri
O4	Kadın	52 yaş ve üzeri	Lisans	21 yıl ve üzeri
O5	Kadın	45-51 yaş	Lisans	21 yıl ve üzeri
O6	Erkek	31-37 yaş	Yüksek Lisans	0-5 yıl
O7	Erkek	52 yaş ve üzeri	Lisans	21 yıl ve üzeri
O8	Kadın	45-51 yaş	Lisans	21 yıl ve üzeri
O9	Kadın	45-51 yaş	Lisans	21 yıl ve üzeri
O10	Kadın	52 yaş ve üzeri	Lisans	21 yıl ve üzeri
O11	Erkek	28-44 yaş	Lisans	0-5 yıl
O12	Kadın	45-51 yaş	Lisans	6-10 yıl
O13	Erkek	52 yaş ve üzeri	Lisans	21 yıl ve üzeri
O14	Kadın	31-37 yaş	Lisans	0-5 yıl
O15	Erkek	45-51 yaş	Lisans	21 yıl ve üzeri
O16	Erkek	45-51 yaş	Lisans	21 yıl ve üzeri

Tablo 1 incelendiğinde araştırmada görüşlerine başvurulmuş 16 okul müdürünün 9’u kadın ve 7’si erkektir. Okul müdürlerinin 7’si 52 yaş ve üzeri, 6’sı 45-51 yaş, 2’si

31-37 yaş ve 1 okul müdürü de 28-44 yaş aralığındadır. Okul müdürlerinin 14'ü lisans mezunu iken bir okul müdürü yüksek lisans ve bir okul müdürü de yüksek okul mezunudur. Okul müdürlerinin 12'si ile çoğunluğunun mesleki kıdemi 21 yıl ve üzeri iken 3 okul müdürünün mesleki kıdemi 0-5 yıl ve bir okul müdürü de 6-10 yıl mesleki kıdeme sahiptir.

Okul müdürlerinin 7'si 52 yaş ve üzeri, 6'sı 45-51 yaş, 2'si 31-37 yaş ve 1 okul müdürü de 28-44 yaş aralığındadır. Okul müdürlerinin 14'ü lisans mezunu iken bir okul müdürü yüksek lisans ve bir okul müdürü de yüksek okul mezunudur. Okul müdürlerinin 12'si ile çoğunluğunun mesleki kıdemi 21 yıl ve üzeri iken 3 okul müdürünün mesleki kıdemi 0-5 yıl ve bir okul müdürü de 6-10 yıl mesleki kıdeme sahiptir.

4.1 Araştırma Sorusu 1'e İlişkin Analizler

Araştırma sorusu: Okul müdürlerinin covid-19 pandemi döneminde eğitim yönetimi açısından karşılaştıkları problemler nelerdir?

Yarı yapılandırılmış mülakat sorusu: Pandemi dönemini ele aldığınızda eğitim-öğretim sürecini yönetmede hangi problemler ile karşılaştınız?

Tablo 2: Okul Müdürlerinin Araştırma Sorusu 1'e İlişkin Görüşleri

KATEGORİ 1: Okul Müdürlerinin Covid-19 Pandemi Sürecinde Eğitim Yönetimi Açısından Karşılaştıkları Problemler
Tema 1: Online Eğitim-Öğretim Sürecinde Karşılaşılan Problemler Alt Temalar: <ul style="list-style-type: none">- Teknolojik Ekipman ve Alt Yapı Eksikliği- Öğrencilerin Online Eğitime Katılım Gösterememesi- Kardeşler Arası Ders Saatlerini Ayarlayamama- Öğrencilerin Online Eğitime Karşı İlgisizliği- Velilerin Derse Müdahale Etmesi
Tema 2: Ders Planlama Problemleri Alt Temalar: <ul style="list-style-type: none">- Öğrencilerin ve Velilerin Online Eğitimde Kullanılacak Programlar ile İlgili Bilgi Eksikliği- Öğretmenlerin Online Eğitimde Kullanılacak Programlar ile İlgili Bilgi Eksikliği- Öğretmenlerin Online Eğitime Hazır Olmaması- Okulların Online Eğitime Hazır Olmaması- Uzaktan Eğitim Sürecine Yönelik Belirsizlik
Tema 3: Yönetimsel Problemler Alt Temalar: <ul style="list-style-type: none">- Veli ve Öğrenci İletişimindeki Kopukluklar- Öğretmen Denetleme Problemi- Sorunlara Anında Müdahale Edilememe- Öğretmenler ile İletişimde Kopukluklar

Okul müdürlerinin covid-19 pandemi döneminde eğitim yönetimi açısından karşılaştıkları problemler tabloda da görüldüğü gibi online eğitim-öğretim sürecinde karşılaşılan problemler, ders planlama sorunları ve yönetimsel problemler olarak 3 ana tema etrafında toplanmıştır. Temalar ve alt temalar okul müdürlerinin en çok karşılaştıkları problemlere göre sıralanmıştır. Bu durumda okul müdürlerinin en çok karşılaştıkları problemlerin başında, online eğitim-öğretim sürecinde karşılaşılan problemler gelmektedir. Bu problemler; teknolojik ekipman ve alt yapı eksikliği, öğrencilerin online eğitime katılım gösterememesi, kardeşler arası ders saatlerini

ayarlayamama problemi, öğrencilerin online eğitime karşı ilgisizliği ve velilerin derse müdahale etmesi olarak 5 alt temadan oluşmaktadır.

Elde edilen verilere göre okul müdürlerinin online eğitim öğretim sürecinde en sık karşılaştıkları problemin teknolojik ekipman ve alt yapı eksikliği olduğu bilgisine ulaşılmıştır. Sonrasında online eğitim öğretim sürecinde karşılaştıkları problemler sıklık sırasıyla; öğrencilerin online eğitime katılım gösterememesi, kardeşler arası ders saatlerini ayarlayamama problemi, öğrencilerin online eğitime karşı ilgisizliği ve velilerin derse müdahale etmesi olduğu görülmüştür. Okul müdürlerinin (O4, O5, O6, O7, O13, O14) online eğitim öğretim sürecinde karşılaştıkları problemlere ilişkin görüşleri aşağıda sunulmuştur.

Okul müdürlerinin online eğitim öğretim sürecinde karşılaştıkları problemlerinden teknolojik ekipman ve alt yapı eksikliğine dair görüşlerini bildiren O4 kodlu okul müdürü bunu *“Velilerin ekonomik düzeyinin yeterli olmamasından kaynaklanan teknolojik donanım eksikliği ve donanım eksikliğinden dolayı eğitimde aksama, eğitimin aksaması nedeniyle öğrencilerde sosyal-duygusal beceri eksiklikleri, öğrencilerin online eğitime ilgisizliği, veliler ve öğrenciler ile yaşanan iletişim problemleri.”* şeklinde belirtmiştir bunun yanında *donanım eksikliğinden dolayı eğitimde aksama yaşandığını* bu durumun *öğrencilerde sosyal-duygusal beceri eksikliklerine* sebep olduğu belirtmiştir. Yine bu konuda görüş bildiren okul müdürlerinden O5 *“Evlerde internet ve tablet/bilgisayar eksikliği bu eksiklikten dolayı online eğitime geçme sürecinde zorluk yaşandı.”* şeklinde bu problemi dile getirmiştir.

Okul müdürlerinin online eğitim öğretim sürecinde en sık karşılaştıkları problemlerden biri de öğrencilerin online eğitime katılım gösterememesi olduğunu dile getiren okul müdürlerinden bu durumun sebebini velilerin çalışma şartlarından

kaynaklandığını dile getiren O6 kodlu okul müdürü bunu “*Velilerin çalışma şartlarından dolayı öğrenciler derse katılamadı.*” şeklinde dile getirmiştir.

Okul müdürlerinin online eğitim öğretim sürecinde karşılaştıkları problemlerinden kardeşler arası ders saatlerini ayarlayamama problemine yönelik görüşünü bildiren O14 kodlu okul müdürü bu süreçte karşılaştığı problemleri maddeler halinde sayarken bu konu hakkında “*Evlerde en fazla bir tablet olduğu için kardeşler arası ders saatlerini ayarlama da çok sıkıntı yaşadık.*” şeklinde görüş bildirmiştir.

Öğrencilerin online eğitime karşı ilgisizliğini O13 kodlu okul müdürü “*Öğrenciler online eğitime karşı çok ilgisiz davrandılar. Olumsuz tutum geliştirdiler*” şeklinde değerlendirmiştir.

Okul müdürlerinden O7 “*Veliler derse müdahale etmek istedi ve öğrencilerle birlikte bilgisayar başında oturarak öğretmenlerin işleyişlerine karıştılar.*” şeklinde belirttiği görüş ise online eğitimde yaşanan bir sıkıntının da velilerin derse müdahalesi olduğunu bildirmiştir.

Tema 2: Ders Planlama Sorunları

Alt Temalar:

- Öğrencilerin ve Velilerin Online Eğitimde Kullanılacak Programlar ile İlgili Bilgi Eksikliği
- Öğretmenlerin Online Eğitimde Kullanılacak Programlar ile İlgili Bilgi Eksikliği
- Öğretmenlerin Online Eğitime Hazır Olmaması
- Okulların Online Eğitime Hazır Olmaması
- Uzaktan Eğitim Sürecine Yönelik Belirsizlik

Eğitim-öğretim sürecinin yönetilmesine ilişkin karşılaştıkları bir diğer ana problem olan planlama sorunları; öğrenciler ve velilerin online eğitimde kullanılacak programlar ile ilgili bilgi eksikliği, öğretmenlerin online eğitimde kullanılacak

programlar ile ilgili bilgi eksikliği, öğretmenlerin online eğitime hazır olmaması, okulların online eğitim için hazırlığının olmaması ve uzaktan eğitim sürecine yönelik belirsizlik olmak üzere 5 alt tema altında toplanmıştır.

Elde edilen verilere göre, okul müdürleri online eğitim öğretime yönelik planlama sorunlarından en sık karşılaştıkları problemin öğrenciler ve velilerin online eğitimde kullanılacak programlar ile ilgili bilgi eksikliği olduğu belirtmişlerdir. Sonrasında bu problemleri öğretmenlerin online eğitimde kullanılacak programlar ile ilgili bilgi eksikliği, öğretmenlerin online eğitime hazır olmaması, okulların online eğitim için hazırlığının olmaması ve uzaktan eğitim sürecine yönelik belirsizlik takip etmiştir.

Okul müdürleri (O1, O8, O9, O10, O16) online eğitim-öğretim sürecine yönelik planlama sorunlarına ilişkin görüşleri aşağıda sunulmuştur.

Okul müdürlerinin online eğitim öğretime yönelik planlama sorunlarından öğrenciler ve velilerin online eğitimde kullanılacak programlar ile ilgili bilgi eksikliğine dair görüşlerini bildiren O1 kodlu okul müdürü bunu *“Zoom, teams, meet gibi platformlara yabancıydılar. Öğrenciler de bu programları nasıl kullanacaklarını bilmiyorlardı...”* şeklinde belirtmiştir.

“Online eğitim için hiçbir hazırlık yoktu...Aileler ve öğrenciler bu konuda bilinçsizdi ve programlar hakkında yeterli bilgiye sahip değillerdi...” (O8).

Öğretmenlerin online eğitimde kullanılacak programlar ile ilgili bilgi eksikliğini ise O10 kodlu okul müdürü *“Öğretmenler bu duruma hazır değildi neyi nasıl yapacaklarını bilmiyorlardı. Zoom, teams, meet gibi uygulamaları kullanmayı bilmiyorlardı”* şeklinde belirtirken, öğretmenlerin online eğitime hazır olmamasını *“Öğretmenlerin online eğitime adapte olmadaki isteksizlikleri de sorun oluşturdu.”* şeklinde dile getirmiştir.

Okullarda online eğitim için hiçbir hazırlığın olmadığına dair planlama sorununu bildiren O16 bunu “Okullarda online eğitim için hiçbir hazırlık yoktu ki.” sözleri ile dile getirirken bu süreçte uzaktan eğitim sürecine yönelik belirsizliği O9 “Belirsizlik hakimdi ve çok hazırlıksız yakalandı” şeklinde dile getirmiştir.

Tema 3: Yönetimsel Problemler

Alt Temalar:

- Veli ve Öğrenci İletişimindeki Kopukluklar
- Öğretmen Denetleme Problemi
- Sorunlara Anında Müdahale Edilmeme
- Öğretmenlere Ulaşamama Problemi

Okul müdürlerinin karşılaştıkları yönetimsel problemlere ait ana tema veli ve öğrenci iletişimindeki kopukluklar, öğretmen denetleme problemi, sorunlara anında müdahale edilmeme ve öğretmenlere ulaşamama problemi olmak üzere 4 alt tema altında toplanmaktadır. Elde edilen verilere göre okul müdürlerinin yönetimsel problemlerden en sık karşılaştıkları problem, veli ve öğrenci iletişimindeki kopukluklar olduğu görülmüştür. Sonrasında okul müdürlerinin yönetimsel problemleri karşılaştıkları sıklık sırasıyla; öğretmen denetleme problemi, sorunlara anında müdahale edilememe problemi ve öğretmenlere ulaşamama problemi olmuştur. Okul müdürlerinin (O2, O3, O7, O9, O13) yönetimsel problemlere ilişkin görüşleri aşağıda sunulmuştur.

Okul müdürlerinin yönetimsel problemlerinden veli ve öğrenci iletişimindeki kopukluklara dair görüşlerini bildiren O2 kodlu okul müdürü bunu “*sürekli veliler ve öğrencilerle iletişim kopukluğu yaşadık*” olarak bildirirken O13 kodlu okul müdürü bunu “*Veliler ve öğrenciler ile yaşanan iletişim problemleri öğrencilerin derslere katılım sayısını olumsuz yönde etkiledi.*” olarak bildirmiştir.

Yönetimsel problemlerden öğretmen denetleme problemine yönelik problem yaşayan okul müdürlerinden yönetimsel problemleri maddeler halinde sayan ve bu konudaki problemini de belirten O3 bunu “*Zaten öğretmenleri denetlemek zor bir iş, e online da olunca öğretmenleri denetlemekte sıkıntı yaşadık*” şeklinde belirtmiştir.

Yönetimsel problemlerden sorunlara anında müdahale edilememe problemini O9 kodlu okul müdürü bunu “*Online eğitim süreci içinde çıkan sorunlara müdahalede kopukluk yaşandı yani oluşan problemlere sınıftaki gibi anında müdahale edilemedi.*” şeklinde dile getirirken, yönetimsel problemleri maddeler halinde sayan ve öğretmenlere ulaşamama problemini yaşadığını belirten O7 bunu “*Sadece veliye değil ki öğretmene ulaşmada sıkıntı yaşandı. Herkes müsait olduğunda aransın istiyor*” şeklinde dile getirmiştir.

4.2 Araştırma Sorusu 2’ye İlişkin Analizler

Araştırma sorusu: Okul müdürlerinin covid-19 pandemi döneminde eğitimin devamlılığını sağlamak açısından yaptıkları çalışmalar nelerdir?

Yarı yapılandırılmış mülakat sorusu: Pandemi döneminde eğitim-öğretim sürecinin kesintiye uğramaması için öğrenciler ve veliler ile nasıl bir iletişim ağı oluşturduunuz?

Okul müdürlerinin bu soruya ilişkin cevaplarına ait temalar Tablo 3’te sunulmuştur.

Tablo 3: Okul Müdürlerinin Araştırma Sorusu 2’ye İlişkin Görüşleri

KATEGORİ 2: Covid-19 Pandemi Döneminde Eğitimin Devamlılığını Sağlamak İçin Oluşturulan İletişim Ağları	
Tema 1: Online Eğitimde Kullanılan Programlar	
Alt Temalar:	
-	Zoom
-	WhatsApp
-	Meet
-	Teams

Covid-19 pandemi döneminde eğitimin devamlılığını sağlamak için oluşturulan iletişim ağları kategorisi online eğitimde kullanılan programlar olmak üzere tek ana temada değerlendirilmiştir. Okul müdürlerinin covid-19 pandemi döneminde eğitimin devamlılığını sağlamak için oluşturulan iletişim ağlarına yönelik görüşlerinin toplandığı ilk ana tema olan online eğitimde kullanılan programlar; Zoom, WhatsApp, Meet, Teams olmak üzere 4 alt tema altında toplanmaktadır.

Okul müdürlerinin covid-19 pandemi döneminde eğitimin devamlılığını sağlamak için oluşturulan iletişim ağlarından en sık kullanılan platformların sırasıyla Zoom, WhatsApp, Meet, Teams olduğu görülmektedir. Okul müdürlerinin (O2, O3, O5, O6, O7, O9, O11, O16) eğitimin devamlılığını sağlamak için oluşturulan iletişim ağlarına ilişkin görüşleri aşağıda sunulmuştur.

Covid-19 pandemi döneminde eğitimin devamlılığını sağlamak için oluşturulan iletişim ağlarının online eğitimin yapılabilmesine imkân tanıyan teknoloji platformlarından Zoom ve Meet'in kullanım sebebini O2 kodlu okul müdürü "*Öğretmenlerin tercihi doğrultusunda zoom ve meet programları kullanıldı.*" şeklinde belirtti.

Okul müdürlerinden O11 ise "*Öğretmenlerin tercihi doğrultusunda Zoom, Meet ve WhatsApp programları kullanıldı.*" sözleri ile online eğitimde kullanılan teknolojik platformların öğretmen seçimleri olduğunu belirtmişlerdir.

Okul müdürlerinden O16 ise "*Zoom ve Teams programları üzerinden planlamalar yapıldı. Bu ikisi yeterli oldu gidişat için*" şeklinde online eğitimde kullanılan programı belirtmişlerdir.

Okul müdürlerinden O9 ise "*Öğretmenlerin tercihi doğrultusunda Zoom, Teams programları kullanıldı. Dersler yüz yüze online olarak bu platformlar üzerinden devam etti. Ders süresi 40 dk. Öğretmenler ev ödevleri verdi, ödevler*

doğrultusunda da öğrenciler ve veliler ödevlerden dönütler almış oldu.” şeklinde online eğitimde kullanılan programı ve derslerin nasıl yürütüldüğüne ilişkin açıklama yapmıştır.

Zoom programını online eğitim haricinde öğretmen toplantılarının da bu platform üzerinden yapıldığını belirten O6 okul müdürü bunu *“Öğretmenler ile Zoom üzerinden toplantılar yapıldı, gidişat hakkında Zoom üzerinden bilgiler verildi.”* ayrıca WhatsApp platformu aracılığı ile öğretmenlerle iletişim kurduğunu *“Toplantılar harici öğretmenler ile iletişim bazen telefonla ama çoğu zaman WhatsApp üzerinden kuruldu.”* sözleri ile dile getirdi.

WhatsApp kullanım sebebini ise O3 kodlu okul müdürü *“İletişim kopukluğu yaşanmaması adına WhatsApp öğretmenler grubu kuruldu.”* şeklinde belirtti.

Okul müdürlerinden O7 *“WhatsApp üzerinden de konu anlatımlı videolar ve ödevler atıldı böylece online eğitime katılamayan öğrenciler de yararlanmış oldu.”* sözleri ile online eğitim programlarına katılamayan öğrencilerin ders takibi yapabilmeleri amacıyla WhatsApp gruplarının kurulduğunu belirtmiştir.

WhatsApp programının bir diğer kullanım sebebini O5 kodlu okul müdürü *“Veliler ve öğrencilerle iletişim kopukluğu yaşanmaması adına WhatsApp üzerinden öğretmenler kendi sınıf gruplarını kurdu.”* sözleri ile dile getirmiştir.

4.3 Araştırma Sorusu 3’e İlişkin Analizler

Araştırma sorusu: Okul müdürlerinin covid-19 pandemi dönemi karantina sürecinde paydaşlarını motive etme konusundaki çalışmaları nelerdir?

Yarı yapılandırılmış mülakat sorusu: Karantina döneminde öğretmenlerinizi ve velilerinizi motive etme, onları bilgilendirme konusunda ne tür çalışmalarınız oldu?

Okul müdürlerinin bu soruya ilişkin cevaplarına ait temalar Tablo 4’te sunulmuştur.

Tablo 4: Okul Müdürlerinin Araştırma Sorusu 3'e İlişkin Görüşleri

KATEGORİ 3: Okul Müdürlerinin Karantina Döneminde Paydaşlarını Motive Etme Konusundaki Çalışmaları
Tema: Motivasyon için Yapılan Çalışmalar
Alt Temalar:
<ul style="list-style-type: none">- Yüz Yüze Yapılan Bilgilendirme- WhatsApp Grubundan Yapılan Bilgilendirme- Bakanlığın Hizmet İçi Eğitimi- Okul Web Sitesinden Yapılan Bilgilendirme

Tablo 4 incelendiğinde okul müdürlerinin karantina döneminde paydaşlarını motive etme konusundaki çalışmaları kategorisine okul müdürlerinin verdikleri yanıtların, motivasyon için yapılan çalışmalar olmak üzere tek bir ana tema etrafında toplandığı görülmektedir. Okul müdürü tarafından yapılan bilgilendirme ve telkin, WhatsApp grubundan yapılan bilgilendirme, bakanlığın hizmet içi eğitimi ve okul web sitesinden yapılan bilgilendirme olmak üzere 4 alt temadan oluşmaktadır.

Elde edilen verilere göre okul müdürlerinin karantina döneminde öğretmenleri ve velileri motive etme, bilgilendirme konusunda en sık yaptıkları çalışmalar sırasıyla; okul müdürü tarafından yapılan bilgilendirme ve telkin, WhatsApp grubundan yapılan bilgilendirme, bakanlığın hizmet içi eğitimi, web sitesinden yapılan bilgilendirme olduğu görülmektedir. Fakat iki okul müdürü bu dönemde öğretmenleri ve velileri motive etme, bilgilendirme konusunda herhangi bir çalışmanın yapılmadığını belirtmişlerdir. Okul müdürlerinin (O1, O3, O6, O7, O9, O11) mülakat sorusuna ilişkin görüşleri aşağıda sunulmuştur.

Okul müdürü tarafından öğretmenlere ve velilere motivasyon sağlama ve bilgi vermeye yönelik yaptıkları bilgilendirme ve telkin çalışmalarını okul müdürlerinden

O1 bunu “*Düzenli olarak okul müdürü tarafından hem velilere hem öğrencilere gerekli bilgilendirmeler yapıldı.*” şeklinde belirtmiştir.

O6 bunu “*Okul müdürü derslerin nasıl yapılacağı ile ilgili bilgilendirmeler yaptı. Okul müdürü öğretmenleri, öğretmenler de velileri telkin etti. Böyle zincirleme olarak iletişim kurduk.*” şeklinde dile getirmiştir.

Okul müdürlerinden O9 bilgi verme ve motivasyon sağlama üzerine yaptıkları çalışmaları “*Okul müdürü her zaman öğretmenler ile fikir birliğine gitti. Neyi, nasıl yapalım gibi sorulara dayanışma ile cevap verildi. Bu fikir topluluğuna branş öğretmenleri de dahil oldu. Öğrencinin motivasyon kaybı yaşamaması için okul müdürü veliler ile temas kurdu. Öğrenci motivasyonu ile ilgili bilgiler verdi.*” şeklinde ifade etmiştir.

Okul müdürlerinin pandemi döneminde öğretmen ve velileri motive etme ve WhatsApp grubundan eğitim süreçleri hakkında bilgi vermeye yönelik çalışmalarını okul müdürlerinden O3 bunu “*Kurulmuş olan WhatsApp öğretmenler grubundan öğretmenlerin endişelerine yönelik okul müdürü tarafından öneriler, tavsiyeler verildi. Her yeni bilgi gruptan öğretmenler ile paylaşıldı. WhatsApp'tan ödev, şarkı atılarak velilerin ve öğrencilerin motivasyonu yüksek tutulmaya çalışıldı.*” sözleri ile ifade etmiştir.

Okul müdürlerinden O7 ise “*WhatsApp üzerinden sınıf grupları oluşturuldu. Buradan veliler ile iletişim sağlandı. Okulun web sayfasını takip etmeyen velilere öğretmenler yardımcı oldu. Bilgi akışında aksama yaşanmadıkça motivasyon kaybı da yaşanmadı.*” şeklinde WhatsApp üzerinden veliler ile iletişim kurup bilgi akışı sağladığını dile getirmiştir.

Motivasyon sağlama ve pandemi sürecinde eğitim öğretim süreçleri ile bilgilendirme yapılması amacıyla bakanlığın hizmet içi eğitim verdiğini belirten okul

müdürlerinden O11 bunu “*Bakanlık öğretmenlerle hizmet içi eğitim oluşturdu. Derslerin online olarak devam edebilmesi için gereken programlar bu eğitimde tanıtıldı. Endişe de bu sayede azaldı sistem aydınlatılınca motivasyon yeniden sağlandı.*” şeklinde dile getirdi.

Okul müdürlerinin pandemi sürecinde öğretmen ve velileri okulun web sitesi aracılığıyla bilgilendirildiğini belirten O7 bunu “*Okul müdürü düzenli olarak okulun web sitesinden açıklamalar yaptı. Her gelen yeni bilgiyi site üzerinden veliler ve öğretmenlerle paylaştı.*” şeklinde dile getirdi.

4.4 Araştırma Sorusu 4’e İlişkin Analizler

Araştırma sorusu: Okul müdürlerinin eğitim yönetimi açısından covid-19 pandemisi sürecinde karşılaştıkları problemler ile başa çıkma yöntemleri nelerdir?

Yarı yapılandırılmış mülakat sorusu: Eğitim-öğretim sürecini yönetirken karşılaştığınız bu problemlere nasıl çözüm getirdiniz?

Okul müdürlerinin bu soruya ilişkin cevaplarına ait temalar Tablo 5’te sunulmuştur.

Tablo 5: Okul Müdürlerinin Araştırma Sorusu 4'e İlişkin Görüşleri

KATEGORİ 4: Okul Müdürlerinin Eğitim Yönetimi Açısından Covid-19 Pandemi Sürecinde Karşılaştıkları Problemler ile Başa Çıkma Yöntemleri
Tema 1: Teknolojik Donanım ve Alt Yapı Eksikliğinin Giderilmesine Yönelik Çözümler Alt Temalar: <ul style="list-style-type: none">- Bakanlık Yardımı- Sosyal Yardım Kampanyaları- Okul Müdürü ve Öğretmenlerin Maddi Yardımı- Belediyelerin Maddi Yardımı- İnternet Bağlantısı İçin Operatör Yardımı- Velilerin Teknolojik Donanım ve Alt Yapı Eksikliklerini Kendi İmkanlarıyla Gidermesi
Tema 2: Online Eğitim İçin Kullanılan Platformlar Konusunda Bilgi Eksikliğinin Giderilmesine Yönelik Çözümler Alt Temalar: <ul style="list-style-type: none">- Öğretmenlerin Online Eğitimde Kullanılacak Programları Kendi Çabaları ile Öğrenmesi- Öğretmenlerin Online Eğitimde Kullanılacak Programları Bilgisayar Öğretmeni Aracılığıyla Öğrenmesi- Öğrenciler ve Velilerin Online Eğitimde Kullanılacak Programları Öğretmenler Aracılığı ile Öğrenmesi
Tema 3: Yönetimsel Problemlere Çözümler Alt Temalar: <ul style="list-style-type: none">- Öğretmen Denetiminin Online Sürdürülmesi- Öğrencilerin Derslere Katılım Takibinin Online Sürdürülmesi

Okul müdürlerinin Covid-19 pandemi döneminde karşılaştıkları problemlere ilişkin geliştirdikleri çözüm yolları; teknolojik donanım ve alt yapı eksikliğinin giderilmesine yönelik çözümler, online eğitim için kullanılan platformlar konusunda bilgi eksikliğinin giderilmesine yönelik çözümler ve yönetimsel problemlere çözümler olmak üzere 3 ana temada değerlendirilmiştir.

Elde edilen verilere göre okul müdürlerinin covid-19 pandemi döneminde karşılaştıkları problemlere yönelik en çok çözüm getirdikleri alanın teknolojik

donanım ve alt yapı eksikliğini giderilmesine, online eğitim için kullanılan platformlar konusunda bilgi eksikliğini giderilmesine ve son olarak yönetsel problemlere yönelik çözümler olduğu tespit edilmiştir.

Okul müdürlerinin teknolojik donanım ve alt yapı eksikliğini giderilmesine yönelik çözümleri; bakanlıktan yardım isteme, sosyal yardım kampanyaları düzenleme, okul müdürü ve öğretmenlerin maddi yardımı, belediyelerden alınan maddi yardım, internet bağlantısı için operatör yardımı ve velilerin kendi imkanları ile teknolojik donanım ve alt yapı eksikliklerini gidermesi olmak üzere 6 alt temadan oluşmaktadır. Okul müdürlerinin (O1, O2, O4, O5, O6, O7, O9, O11, O13, O16) tema 1'e ilişkin görüşleri aşağıda sunulmuştur.

Okul müdürlerinin teknolojik aletler ve alt yapı eksikliğini giderilmesine yönelik çözümlerinden bakanlık yardımını okul müdürlerinden O4 bunu *“Öğrencilerin yaşadığı teknolojik ekipman ve internet kaynaklı sıkıntılar için kişisel ve bakanlık yardımı ile 25 tablet sağlandı.”* şeklinde ifade etti.

Bakanlığın teknolojik ekipman yardımını açıklayan O7 bunu *“Velilerin yaşadığı ekonomik durumdan kaynaklı sıkıntılar için okul müdürü bakanlıktan ve hayırsever kişilerden yardım istedi. Bakanlık okula 40 tablet gönderdi. Hayırsever kişiler de okula tablet yardımında bulundu.”* sözleri ile açıkladı.

Bakanlık yardımına ilişkin O5 kodlu okul müdürü bakanlıktan yardım istediğini fakat yardımın yeterli olmadığını *“Velilerin yaşadığı teknolojik ekipman ve internet kaynaklı sıkıntılar için bakanlıktan yardım istendi. Bakanlık sadece 1 tablet gönderdi.”* şeklinde ifade etti. Bu durumun çözümü için müdür ve öğretmenlerin çabalarıyla yardım toplandığını O5 kodlu okul müdürü *“Müdürün ve öğretmenlerin çabalarıyla yardım toplandı ve 20 tane iPad dağıtıldı ek olarak internet olmayan evlere internet sağlandı.”* şeklinde dile getirdi.

Okul müdürlerinden O13 ise bakanlık ve yardımlar ile toplanan ekipmanları “ğrencilerin yaşadığı teknolojik ekipman ve internet kaynaklı sıkıntılar için kişisel ve bakanlık yardımı ile 25 tablet sağlandı.” ifadeleri ile dile getirdi.

Belediyelerden yardım alan okul müdürlerinden O2 bunu “ğrencilerin yaşadığı teknolojik ekipman kaynaklı sıkıntılar için belediyeden ve hayırsever kişiler tarafından tablet yardımı yapıldı 15 tablet temin edildi.” sözleri ile açıklarken devamında “...Yaşanan sorunlar ve eksiklikler hiçbir zaman tam olarak giderilemedi.” açıklaması ile eksiklerin tam olarak hiçbir zaman giderilemediğini belirtti.

Okul müdürlerinden O1 ise yardım toplandığını kalan eksiklerin ise kendisi tarafından karşılandığını “ğrencilerin yaşadığı ekonomik durumdan kaynaklı sıkıntılar için çevreden yardım toplandı, kampanya başlatıldı. Kalan eksikleri okul müdürü kendisi karşıladı. Bu sayede internet ve tablet alamayan 56 öğrenciye internet ve tablet yardımı yapılmış oldu.” şeklinde ifade etti.

Velilerin kendi çabası ile teknik ekipman eksiklerini gidermesini O9 kodlu okul müdürü “Veliler kendi imkanları doğrultusunda tablet ve internet sorununu gidermeye çalıştı. Giderenler ile online eğitim aralıksız yapıldı.” şeklinde belirtti.

Turkcell’in internet eksikliği olan öğrenciler için internet yardımı sağladığını belirten O11 bunu “Turkcell operatör yardımı ile öğrencilere belirli bir kotada internet yardımı yaptı fakat bunlar yeterli olmadı. Yaşanan sorunlar ve eksiklikler hiçbir zaman tam olarak giderilemedi.” şeklindeki açıklaması ile yardımın yapıldığını fakat bu yardımlar sonucunda dahi eksikliklerin hiçbir zaman tam olarak giderilemediğini de açıklamıştır.

O16 kodlu okul müdürü ise “*Online eğitime katılmayan öğrenciler için BRT TV kanalından konu anlatımlı videolar yayınlandı.*” ifadesi ile online eğitim alamayan öğrenciler için TV kanalında eğitim verildiğini belirtmiştir.

Tema 2: Uzaktan Eğitim İçin Kullanılan Platformlar Konusunda Bilgi Eksikliğinin Giderilmesi

Alt Temalar:

- Öğretmenlerin Online Eğitimde Kullanılacak Programları Kendi Çabaları ile Öğrenmesi
- Öğretmenlerin Online Eğitimde Kullanılacak Programları Bilgisayar Öğretmeni Aracılığıyla Öğrenmesi
- Öğrenciler ve Velilerin Online Eğitimde Kullanılacak Programları Öğretmenler Aracılığı ile Öğrenmesi

Online eğitim için kullanılan platformlar konusunda bilgi eksikliğinin giderilmesine yönelik çözümler öğretmenlerin online eğitimde kullanılacak programları kendi çabaları ile öğrenmesi, öğretmenlerin online eğitimde kullanılacak programları bilgisayar öğretmeni aracılığıyla öğrenmesi ve öğrenciler ve velilerin online eğitimde kullanılacak programları öğretmenler aracılığı ile öğrenmesi olmak üzere 3 alt temadan oluşmaktadır.

Elde edilen verilere göre okul müdürleri, öğretmenlerin online eğitimde kullanılacak programları kendi çabaları ile öğrendiğini, öğretmenlerin online eğitimde kullanılacak programları bilgisayar öğretmeni aracılığıyla öğrendiğini ve öğrenciler ve velilerin online eğitimde kullanılacak programları öğretmenler aracılığı ile öğrendiklerini belirtmişlerdir. Okul müdürlerinin (O1, O5, O13) tema 2'ye ilişkin görüşleri aşağıda sunulmuştur.

Öğretmen ve öğrencilerin uzaktan eğitim için kullanılan platformlar konusunda bilgi eksikliğinin giderilmesinde ise öğretmenlerin online eğitimde kullanılacak

programları kendi çabaları ile öğrenmesini O13 kodlu okul müdürü “*Öğretmenler programlarla ilgili bilgi eksiklerini kendi çabalarıyla giderdiler.*” şeklinde dile getirmiştir.

O5 kodlu okul müdürü “*Öğretmenler programla ilgili bilgi eksiklerini bilgisayar öğretmeni sayesinde hızlıca giderdiler.*” şeklinde ifade etti.

Öğrenciler ve velilerin online eğitimde kullanılacak programları öğretmenler aracılığı ile öğretmesini O1 kodlu okul müdürü “*Öğretmenler ve öğrenciler teknolojik bilgi eksikliklerini araştırarak, birbirlerinden öğrenerek giderdi.*” şeklinde dile getirdi.

Tema 3: Yönetimsel Problemlere Çözümler

Alt Temalar:

- Öğretmen Denetiminin Online Sürdürülmesi
- Öğrencilerin Derslere Katılım Takibi

Okul müdürlerinin yönetimsel problemlere çözümleri; öğretmen denetiminin online sürdürülmesi ve öğrencilerin derslere katılım takibi olmak üzere 2 alt temadan oluşmaktadır. Okul müdürlerinin (O7, O1) tema 3’e ilişkin görüşleri aşağıda sunulmuştur.

Okul müdürlerinin karşılaştıkları yönetimsel problemlere yönelik çözümlerine ilişkin O7 kodlu okul müdürü “*Okul müdürü eğitimin akmaması için haftalık ders takibi yaparak öğretmenlerin denetimini online olarak sürdürdü.*” ifadesi ile öğretmen denetimini online olarak sürdürdüğünü belirtmiştir.

O1 kodlu okul müdürü “*Günlük ders takibi, öğrencilerin derse katılım bilgileri gün gün öğretmenlerden alınarak her sınıfın ders katılım grafiği okul müdürü*

tarafından oluşturuldu. Bakanlığa da yazıyla bildirildi.” açıklaması ile öğrencilerin derslere katılım takibini yaptığını belirtti.

Okul müdürlerinin covid-19 pandemi döneminde eğitim yönetimi açısından karşılaştıkları problemlere ilişkin geliştirdikleri çözüm yöntemlerine yönelik açıklamalarında, özellikle online eğitimin önündeki en büyük engelin teknolojik donanım ve alt yapı eksikliği olduğunu belirtmişlerdir. Buna yönelik çözümleri ifade ettikleri gibi, bu çözümlerin de yeterli olmadığını ifade etmişlerdir. Okul müdürlerinin yarısından fazlası eksikliklerin tam olarak giderilemediğini bunun sonucunda her öğrencinin online eğitimden yararlanamadığını belirtmişlerdir.

4.5 Araştırma Sorusu 5'e İlişkin Analizler

Araştırma sorusu: Okul müdürlerinin covid-19 pandemi döneminde eğitim yönetimi açısından karşılaştıkları problemler ile başa çıkma yöntemleri cinsiyet, mesleki kıdem ve eğitim durumu değişkenlerine göre anlamlı bir farklılaşma göstermekte midir?

Katılımcılara kişisel demografik bilgi formu uygulanarak okul müdürlerinin cinsiyet, mesleki kıdem ve eğitim durumuna ilişkin cevaplarına ait tema, alt temalar frekans ve yüzde değerleri hesaplanmıştır.

Okul müdürlerinin cinsiyete göre covid-19 pandemi döneminde eğitim yönetimi açısından karşılaştıkları problemler ile başa çıkma yöntemlerine ilişkin tema, alt temalar, frekans ve yüzde değerleri ve Tablo 6'da sunulmuştur.

Tablo 6: Okul Müdürlerinin Cinsiyete Göre Frekans ve Yüzde Değerleri

Temalar	Alt Temalar	Kadın		Erkek		TOPLAM	
		f	Yüzde (%)	f	Yüzde (%)	f	Yüzde (%)
Yönetimsel problemlere çözümler	Öğretmen denetiminin online sürdürülmesi	0	0,0	1	50,0	1	50,0
	Öğrencilerin online derslere katılım takibi	0	0,0	1	50,0	1	50,0
				<i>Toplam</i>		2	100,0
Teknolojik donanım ve alt yapı eksikliğinin giderilmesine yönelik çözümler	Bakanlık yardımı	5	62,5	3	37,5	8	32,0
	Sosyal Yardım Kampanyaları	4	66,7	2	33,3	6	24,0
	Okul müdürü ve öğretmenlerin maddi yardımı	4	66,7	2	33,3	6	24,0
	Belediyelerin yardımı	0	0,0	2	100,0	2	8,0
	İnternet bağlantısı için operatör yardımı	0	0,0	1	100,0	1	4,0
	BRT televizyon kanalından konu anlatımlı videolar yayınlaması	1	100,0	0	0,0	1	4,0
	Velilerin kendi imkanları ile teknolojik donanım ve alt yapı eksikliklerini gidermesi	1	100,0	0	0,0	1	4,0
				<i>Toplam</i>		25	100,0
Online eğitim için kullanılan platformlar konusunda bilgi eksikliğinin giderilmesine yönelik çözümler	Öğretmenlerin online eğitimde kullanılacak programları kendi çabaları ile öğrenmesi	5	71,4	2	28,6	7	63,6
	Öğretmenlerin online eğitimde kullanılacak programları bilgisayar öğretmeni aracılığıyla öğrenmesi	2	100,0	0	0,0	2	18,2
	Öğrenciler ve velilerin online eğitimde kullanılacak programları öğretmenler aracılığı ile öğrenmesi	2	100,0	0	0,0	2	18,2
				<i>Toplam</i>		11	100,00

Tablo 6 incelendiğinde okul müdürlerinin covid-19 pandemi döneminde karşılaştıkları problemlerden yönetimsel problemlere yönelik geliştirdikleri çözüm yolları geliştiren 2 okul müdürünün tamamının erkek olduğu görülmektedir. Erkek okul müdürleri öğretmen denetiminin zorluğuna karşın denetimleri online sürdürmüş ve öğrencilerin derslere katılım takibini yapmışlardır.

Online eğitim sürecinde öğrencilerin teknolojik ekipman eksikliğini gidermesi amacıyla belediyelerden maddi yardım aldığını belirten 2 okul müdürü ve internet

bağlantısı için operatör yardımı aldığını belirten 1 okul müdürünün tamamı erkektir. Pandemi sürecince online eğitime katılamayan öğrenciler için BRT televizyon kanalından eğitim verilmiştir. Bunu yalnızca 1 kadın okul müdürü dile getirmiştir. Öğrencilerin teknolojik ekipman ve alt yapı eksikliklerini velilerin kendi imkanları ile çözdüklerini 1 kadın okul müdürü dile getirmiştir.

Pandemi döneminde online eğitimin kesintisiz sürdürülebilmesi amacıyla, online eğitimde kullanılan teknolojik platformlara yönelik bilgi eksikliklerini nasıl giderdikleri ile ilgili görüşlerini bildiren okul müdürlerinden kadın müdürlerin, erkek müdürlere kıyasla daha fazla sayıda olduğu görülmüştür.

Okul müdürlerinin mesleki kıdemlerine covid-19 pandemi döneminde eğitim yönetimi açısından karşılaştıkları problemler ile başa çıkma yöntemlerine ilişkin cevapları tema, alt temalar, frekans ve yüzde değerleri ve Tablo 7’de sunulmuştur.

Tablo 7: Okul Müdürlerinin Mesleki Kıdemlerine Göre Frekans ve Yüzde Değerleri

Temalar	Alt Temalar	0-5 Yıl		6-10 Yıl		21 Yıl ve Üzeri		TOPLAM	
		f	Yüzde (%)	f	Yüzde (%)	f	Yüzde (%)	f	Yüzde (%)
Yönetimsel problemlere çözümler	Öğretmen denetiminin online sürdürülmesi	0	0,0	0	0,0	1	100,0	1	50,0
	Öğrencilerin derslere katılım takibi	0	0,0	0	0,0	1	100,0	1	50,0
<i>Toplam</i>								2	100,0
Teknolojik donanım ve alt yapı eksikliğinin giderilmesine yönelik çözümler	Bakanlık yardımı	1	12,5	0	0,0	7	87,5	8	32,0
	Sosyal Yardım Kampanyaları	1	16,7	1	16,7	4	66,7	6	24,0
	Okul müdürü ve öğretmenlerin maddi yardımı	1	16,7	0	0,0	5	83,3	6	24,0
	Belediyelerin maddi yardımı	1	50,0	0	0,0	1	50,0	2	8,0
	İnternet bağlantısı için operatör yardımı	1	100,0	0	0,0	0	0,0	1	4,0
	BRT televizyon kanalından konu anlatımlı videolar yayınlaması	0	0,0	0	0,0	1	100,0	1	4,0
	Velilerin kendi imkanları ile teknolojik donanım ve alt yapı eksikliklerini gidermesi	0	0,0	0	0,0	1	100,0	1	4,0
	<i>Toplam</i>								25
Online eğitim için kullanılan platformlar konusunda bilgi eksikliğinin giderilmesine yönelik çözümler	Öğretmenlerin online eğitimde kullanılacak programları kendi çabaları ile öğrenmesi	0	0,0	1	14,3	6	85,7	7	63,6
	Öğretmenlerin online eğitimde kullanılacak programları bilgisayar öğretmeni aracılığıyla öğrenmesi	1	50,0	0	0,0	1	50,0	2	18,2
	Öğrenciler ve velilerin online eğitimde kullanılacak programları öğretmenler aracılığı ile öğrenmesi	0	0,0	0	0,0	2	100,0	2	18,2
<i>Toplam</i>								11	100,00

Tablo 7 incelendiğinde okul müdürlerinin covid-19 pandemi döneminde karşılaştıkları problemlerden yönetimsel problemlere yönelik geliştirdikleri çözüm yolları geliştiren 2 okul müdürünün tamamının mesleki kıdemlerinin 21 yıl ve üzeri olduğu görülmektedir. 21 yıl ve üzeri mesleki kıdeme sahip okul müdürleri öğretmen

denetiminin zorluğuna karşın denetimleri online sŸrdŸrmŸř ve Ÿđrencilerin derslere katılım takibini yapmışlardır.

Online eğitim sŸrecinde Ÿđrencilerin teknolojik ekipman eksikliğini gidermesi amacıyla belediyelerden maddi yardım aldığını belirten 2 okul mŸdŸrŸnden birinin 0-5 yıl mesleki kıdeme sahip olduğu diğer okul mŸdŸrŸnŸn ise 21 yıl ve Ÿzeri mesleki kıdeme sahip olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca 0-5 yıl mesleki kıdeme sahip okul mŸdŸrŸ internet erişimi olmayan Ÿđrenciler için operatŸr yardımı yapıldığını belirtmiştir. Pandemi sŸrecince online eğitime katılamayan Ÿđrenciler için BRT televizyon kanalından verilen eğitime yalnızca 21 yıl ve Ÿzeri mesleki kıdeme sahip okul mŸdŸrŸ değinmiştir.

Velilerin kendi imkanları ile Ÿđrencilerin teknolojik ekipman ve alt yapı eksikliklerini çözdüklerini 21 yıl ve Ÿzeri mesleki kıdeme sahip okul mŸdŸrŸ dile getirmiştir. Pandemi döneminde uzaktan eğitimin sŸrdŸrŸlebilmesi amacıyla online eğitime yönelik kullanılan teknolojik platformlara yönelik bilgi eksikliklerini nasıl giderdiklerine yönelik görŸřlerini bildiren okul mŸdŸrlerinden 21 yıl ve Ÿzeri mesleki kıdeme sahip okul mŸdŸrŸ diğer mŸdŸrlere kıyasla Ÿđretmenlerin online eğitimde kullanılacak programları kendi çabaları ile Ÿđrendiđini (%85,7), Ÿđretmenlerin bilgi eksikliğini bilgisayar Ÿđretmeni aracılığıyla Ÿđrendiđini (%50), Ÿđrenciler ve velilerin online eğitimde kullanılacak programları Ÿđretmeler aracılığı ile Ÿđrendiđini (%100) bildirmiştir.

Okul mŸdŸrlerinin eğitim dŸzeylerine gŸre covid-19 pandemi döneminde eğitim yŸnetimi açısından karşılaştıkları problemler ile başa çıkma yŸntemlerine ilişkin tema, alt temalar, frekans ve yŸzde değerleri ve Tablo 8'de sunulmuştur.

Tablo 8: Okul Müdürlerinin Eğitim Düzeyine Göre Frekans ve Yüzde Değerleri

Temalar	Alt Temalar	Yüksek Okul		Lisans		Yüksek Lisans		TOPLAM	
		f	Yüzde (%)	f	Yüzde (%)	f	Yüzde (%)	f	Yüzde (%)
Yönetimsel problemlere çözümler	Öğretmen denetiminin online sürdürülmesi	0	0,0	1	100,0	0	0,0	1	50,0
	Öğrencilerin derslere katılım takibi	0	0,0	1	100,0	0	0,0	1	50,0
<i>Toplam</i>								2	100,0
Teknolojik donanım ve alt yapı eksikliğinin giderilmesine yönelik çözümler	Bakanlık yardımı	0	0,0	8	100,0	0	0,0	8	32,0
	Sosyal Yardım Kampanyaları	0	0,0	6	100,0	0	0,0	6	24,0
	Okul müdürü ve öğretmenlerin maddi yardımı	0	0,0	6	100,0	0	0,0	6	24,0
	Belediyelerin maddi yardımı	1	50,0	1	50,0	0	0,0	2	8,0
	İnternet bağlantısı için operatör yardımı	1	100,0	0	0,0	0	0,0	1	4,0
	BRT televizyon kanalından konu anlatımlı videolar yayınlaması	0	0,0	1	100,0	0	0,0	1	4,0
	Velilerin kendi imkanları ile teknolojik donanım ve alt yapı eksikliklerini gidermesi	0	0,0	1	100,0	0	0,0	1	4,0
<i>Toplam</i>								25	100,0
Online eğitim için kullanılan platformlar konusunda bilgi eksikliğinin giderilmesine yönelik çözümler	Öğretmenlerin online eğitimde kullanılacak programları kendi çabaları ile öğrenmesi	0	0,0	7	100,0	0	0,0	7	63,6
	Öğretmenlerin online eğitimde kullanılacak programları bilgisayar öğretmeni aracılığıyla öğrenmesi	0	0,0	2	100,0	0	0,0	2	18,2
	Öğrenciler ve velilerin online eğitimde kullanılacak programları öğretmenler aracılığı ile öğrenmesi	0	0,0	2	100,0	0	0,0	2	18,2
<i>Toplam</i>								11	100,00

Tablo 8 incelendiğinde okul müdürlerinin covid-19 pandemi döneminde karşılaştıkları problemlerden, yönetimsel problemlere yönelik geliştirdikleri çözüm yolları geliştiren 2 okul müdürünün tamamının lisans eğitim düzeyine sahip olduğu görülmektedir. Lisans düzeyinde eğitime sahip okul müdürleri öğretmen denetiminin

zorluğuna karşın denetimleri online sŸrdŸrmŸř ve Ÿđrencilerin derslere katılım takibini yapmışlardır.

Uzaktan eğitim sŸrecinde Ÿđrencilerin teknolojik ekipman eksikliğini gidermesi amacıyla belediyelerden maddi yardım aldığını belirten 2 okul mŸdŸrŸnden birinin yŸksek okul eğitim dŸzeyine sahip olduğu diğer okul mŸdŸrŸnŸn ise lisans derecesinde eğitime sahip olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca yŸksek okul eğitim dŸzeyine sahip okul mŸdŸrŸ internet erişimi olmayan Ÿđrenciler için operatŸr yardımı yapıldığını belirtmiştir. Pandemi sŸrecince online eğitime katılmayan Ÿđrenciler için BRT televizyon kanalından verilen eğitime yalnızca lisans derecesinde eğitime sahip okul mŸdŸrŸ değinmiştir.

Velilerin kendi imkanları ile Ÿđrencilerin teknolojik ekipman ve alt yapı eksikliklerini çözdüklerini lisans derecesinde eğitime sahip okul mŸdŸrŸ dile getirmiştir. Pandemi dŸneminde uzaktan eğitimin sŸrdŸrŸlebilmesi amacıyla online eğitime yŸnelik kullanılan teknolojik platformlara yŸnelik bilgi eksikliklerini nasıl giderdiklerine yŸnelik gŸrŸřlerini bildiren okul mŸdŸrlerinden lisans derecesinde eğitime sahip okul mŸdŸrŸ, diğer mŸdŸrlere kıyasla Ÿđretmenlerin online eğitimde kullanılacak programları kendi çabaları ile Ÿđrendiđini (%100), Ÿđretmenlerin bilgi eksikliğini bilgisayar Ÿđretmeni aracılığıyla Ÿđrendiđini (%100), Ÿđrenciler ve velilerin online eğitimde kullanılacak programları Ÿđretmeler aracılığı ile Ÿđrendiđini (%100) bildirmiştir.

Bölüm 5

SONUÇ VE TARTIŞMA

5.1 Araştırmanın Özeti

Araştırmanın amacı, KKTC Millî Eğitim Bakanlığına bağlı Temel Eğitim 1. kademe (ilkokul) okullarında görev yapan okul müdürlerinin, covid-19 pandemi sürecinde eğitim yönetimi açısından, eğitimin devamlılığının sağlanması için yapılan çalışmaları, karantina döneminde paydaşları motive etmeye yönelik çalışmaları, bu süreçte karşılaştıkları problemleri ve bu problemlere ilişkin geliştirdikleri çözüm yöntemlerini cinsiyet, mesleki kıdem ve eğitim düzeyi değişkenlerine göre incelemek ve bir durum saptaması ortaya koymaktır. Buna bağlı olarak nitel araştırma yöntemlerinden görüşme tekniği kullanılmış, okul müdürlerinin görüşleri alınmıştır. Araştırmada 16 okul müdürü ile çalışılmıştır. Eğitim düzeyi, cinsiyet, eğitim ve yaş gibi demografik özellikler çalışma grubunda çeşitlilik sağlamıştır. Okul müdürlerine uygulanan yarı yapılandırılmış görüşme formu 4 sorudan oluşmuştur. Görüşmelerden elde edilen veriler, metne döküm yapılarak içerik analizi yapılmıştır.

Bu bölümde okul müdürlerinin verdikleri yanıtlar tartışılmaktadır. Bu bağlamda her bir alt probleme ilişkin sonuç ve tartışma verilerek çalışma özetlenecektir.

5.2 Araştırma Sorusu 1'e İlişkin Sonuç ve Tartışma

Okul müdürleri örgün eğitim sürecinde oluşan problemlere anında müdahale edebilirken, online eğitim sürecinde oluşan problemlere anında müdahale edememişlerdir. Bunun yanında öğretmenler ile iletişim kurmakta, onlara ulaşmakta

sorun yaşamışlardır. Birel ve Erçek (2019) çalışmalarında ders denetim yetkisinin okul müdürlerinin sorumluluğuna bırakılmasını, okul müdürleri yetki alanlarının genişlemesi bakımından olumlu bulmuşlardır. Bu çalışmada okul müdürlerinin yetkilerinin genişlemiş karşılaştıkları problemleri kendi çözümleri ile aşmaya çalıştıkları görülmüştür.

Okul müdürlerinin yönetsel süreçlerde öğretmen, öğrenci ve veliler ile iletişimde olması gerekmektedir. Örgün eğitimde okul müdürleri, öğretmenlerin her gün kurumda yer alması, okul müdürlerinin ve öğretmenlerin iş birliği içerisinde olmaları sayesinde okul müdürleri öğretmenlere her an ulaşabilir durumdadır. Fakat pandemi sebebi ile online eğitime geçilmesi ile birlikte okul müdürlerinin hem öğretmen hem de öğrenci ve velilere ulaşabileceği bir iletişim ağına sahip olmaları zorunluluğunu doğmuştur. Pandemi sebebiyle ani ve hazırlıksız şekilde online eğitime geçilmesi gerekmiştir. İşte bu hazırlıksız olmanın verdiği dezavantajlardan birinin de okul müdürlerinin yönetsel süreçlerinin sekteye uğramasıdır. Sarı ve Nayır (2020) "Pandemi Döneminde Eğitim: Sorunlar ve Fırsatlar" adlı araştırmalarında pandemi dönemini uluslararası raporlarda eğitim açısından incelemişlerdir. Sonuç olarak okul müdürlerinin krize hazırlıksız yakalandıkları bu süreci yönetmekte zorlandıklarını ve öğretmenlerle sağlıklı iletişim kuramadıklarını saptamışlardır.

Okul müdürleri pandemi döneminde eğitim yönetimi açısından karşılaştıkları problemlerin, genellikle online eğitim-öğretime geçiş süreci ile ilgili olduğu tespit edilmiştir. Okul müdürleri en çok bu konuda görüş bildirmişlerdir. Okul müdürleri online eğitimin önündeki en büyük problemin teknolojik ekipman ve alt yapı eksikliği olduğunu bildirmişlerdir. Öğrencilerin online eğitim sürecine katılmasına engel teşkil eden en büyük sorunun teknolojik ekipman ve alt yapı eksikliği olduğunu belirtmiş, bunun sebebinin velilerin sos yo ekonomik düzeyinin yetersiz olmasından

kaynaklandığını dile getirmişlerdir. Okul müdürleri özellikle küçük yaştaki öğrencilerin online eğitime katılım gösterememesinin sebeplerinden birinin de velilerin çalışma şartlarının ağır olduğunu dile getirmiştir. Alan yazın taramasında diğer araştırmalar incelenmiş ve benzer sonuçlara ulaşıldığı görülmüştür. Bu araştırmalara aşağıda ayrıntılı olarak değinilmiştir.

Uzaktan eğitimi değerlendiren çalışmalardan biri olan Ramos & Morcillo vd. (2020) çalışmalarında öğrencilerin eşit hakka sahip olmadığını, özellikle kırsal kesimde yaşayan öğrencilerin şehir merkezlerinde yaşayan öğrencilere göre daha dezavantajlı olduğunu belirtmişlerdir. Yılmaz-İnce vd. (2020) çalışmalarında öğrencilerin uzaktan eğitime yönelik görüşlerinin öğrencilerin teknolojik aletlere ve internete sahip olma imkanlarından etkilendiğini tespit etmişlerdir. Keskin ve Özer Kaya (2020) çalışmalarında uzaktan eğitimi sekteye uğratacak şekilde uzaktan eğitimde teknik sorunların yaşandığını bildirmişlerdir. Yolcu (2020) "Koronavirüs (covid-19) Pandemi Sürecinde Sınıf Öğretmeni Adaylarının Uzaktan Eğitim Deneyimleri" adlı araştırmasında, Doğu Anadolu'daki bir üniversitenin eğitim fakültesi sınıf öğretmenliği öğrencilerinin uzaktan eğitim deneyimlerini incelemiştir. Araştırmada öğrencilerin büyük bir kısmının bilgisayar ve internet gibi teknolojik donanıma sahip olmadığı ve online ders esnasında öğretim görevlilerine soru sorma gibi konularda öğretmenlerle iletişim kuramadıkları sonucuna ulaşmışlardır. Kırmacı ve Sami (2018), "Kampüs Öğrencilerinin Eşzamanlı Uzaktan Eğitimde Karşılaştıkları Sorunlar" adlı araştırmasında uzaktan eğitimde yaşanan problemlerden zamana bağlı yaşanan sorunlara değinmiştir. Kampüs içerisinde internet altyapısının gelişmiş olmasına rağmen öğrenciler, internet erişiminde yaşanan sıkıntılar nedeniyle online derslere katılamadıklarını bildirmişlerdir. Ayrıca öğrenciler oluşturulan sanal öğrenme ortamlarını gereksiz ve bunaltıcı bulmuştur. Öğrencilerin büyük bir kısmı da ders

saatlerinin uygun zamanlarda yapılmadığından şikayetçi olmuşlardır. Öğrencilerin online eğitime karşı ilgisizliği ve velilerin derse müdahale etmesi online eğitim öğretim sürecinde sorunlara yol açmıştır. Velilerin derse katılımı, öğretmenlerin derse etkili bir şekilde sürdürememesine neden olmuştur. Bu durumda ders için ayrılan sürede kaliteli bir eğitim gerçekleşmemiştir. Kabapınar, Kanyılmaz, Koçhan ve Atik (2021)'in "Öğretmen ve Velilerin Gözünden Öğrencilerin Uzaktan Eğitime Katılımlarının Öyküleri: Uzaktan Eğitim Mi, Uzakta Kalan Eğitim Mi?" adlı araştırmasında öğretmen ve velilerin görüşlerini alarak öğrencilerin uzaktan eğitime katılımlarının öykülerinin incelendiği çalışmada, online derslerde yaşanan sıkıntılardan birinin velilerin derse müdahalesi olduğunu sonucuna ulaşmışlardır. Literatürde yer alan bu araştırmalar, çalışmayı destekler niteliktedir.

Külekçi-Akyavuz ve Çakın (2020) "Covid-19 Süreci ve Eğitime Yansıması: Öğretmen Görüşlerinin İncelenmesi" adlı araştırmalarında öğretmen görüşleri incelenerek, okul müdürlerinin pandemi döneminde öğretmen, öğrenci ve veliler ile iletişim sorunları yaşadığını, uzaktan eğitime yönelik bilgi eksikliği ve planlama yetersizliği ile başa çıkmak durumunda kaldığına dikkat çekmişlerdir. Bu araştırmada da online eğitimin planlamasında en sık karşılaşılan problemin, öğretmen, öğrenci ve velilerin online eğitimde kullanılacak programlar ile ilgili bilgi eksikliği olduğu tespit edilmiştir.

Hastalığın ani gelişimi gibi online eğitime de ani şekilde geçiş yapılması gerekmiştir. Bu durum online eğitim için daha önceden hazırlığın yapılmamış olması, online eğitimin sürdürülebilirliği önündeki en büyük engel olmuştur. Örgün eğitime alışık olan öğretmen, öğrenci ve velilerin online eğitimde kullanılan web tabanlı uygulamaları kullanmayı bilmemeleri, online eğitimde kullanılan teknolojik donanım yetersizliği, öğrencilerin online eğitime katılımları önündeki en büyük engellerden biri

olmuştur. Huber ve Helm (2020) çalışmalarında uzaktan eğitimde kullanılacak olan dijital platformlar konusunda öğretmenlerin dijital yetersizliklerini orta düzeyde bulmuşlardır. Gerçekleştirilen bu araştırma sonuçlarına göre ani şekilde online eğitime geçiş sürecinde öğretmenlerin online eğitime hazır olmaması, okullarda online eğitim için hiçbir hazırlığın olmaması ve uzaktan eğitim sürecine yönelik belirsizlikte okul müdürlerinin online eğitime yönelik planlamalarını zorlaştırmıştır.

Literatürdeki araştırmalardan farklı olarak, bu çalışmada teknolojik donanım yetersizliği nedeniyle öğrencilerin kardeşler arası ders saatlerini ayarlama güçlüğü çekildiğine değinilmiştir. Sosyo-ekonomik düzeye bağlı olarak evlerde teknolojik ekipman yetersizliği sebebiyle öğrencilerin online eğitime katılımı için gerekli olan tablet, bilgisayar veya telefonun az sayıda olması bu ekipmanların kardeşler arasında paylaşılması gerekmiştir. Bu durum ders saatleri çakışan kardeşlerin online derslere katılım göstermemesine sebep olmuştur.

5.3 Araştırma Sorusu 2'ye İlişkin Sonuç ve Tartışma

Okul müdürlerinin covid-19 pandemi döneminde eğitimin devamlılığını sağlamak için oluşturdukları iletişim ağlarına yönelik olarak, online eğitimde en sık kullanılan programların Zoom, WhatsApp, Meet, Teams olduğunu bildirmişlerdir. Zoom, Meet ve Teams öğretmenlerin öğrenciler ile online ortamda bir araya gelip eğitim alması için kullanılırken, Zoom programı online eğitim haricinde öğretmen toplantıları için de kullanılmıştır.

Uzaktan eğitimde en yaygın olarak kullanılan platformlar arasında en yaygın kullanılanı online eğitim ve televizyon tabanlı kurslardır (Teaster ve Blieszner, 1999; Valentine, 2002). Covid-19 pandemi sürecinde karantina uygulamaları sonucunda uzaktan eğitime geçen birçok ülke millî eğitim de çevrimiçi ortamları ve televizyon yayınlarını aktif şekilde kullanmaya başlamıştır (Stojanovic vd., 2020). Bu çalışmada

da benzer sonuçlara ulaşılmış, Zoom, Teams vb. gibi web tabanlı platformlardan yürütülen dersler haricinde uzaktan eğitime yönelik derslerin Bayrak Radyo Televizyonu'nda yayınlandığı belirtilmiştir. Okul müdürleri Bayrak Radyo Televizyonu'nun (BRT) online eğitime katılamayan öğrenciler için bu TV kanalı aracılığıyla ders içeriklerinin yayınlanmasını bir avantaj olarak görmüşlerdir.

Keleş, Atay ve Karanfil (2020) "COVID-19 Pandemi Sürecinde Okul Müdürlerinin Öğretim Liderliği Davranışları" adlı çalışmalarında, covid-19 pandemi sürecinde eğitim liderleri olarak yaşanan sorunlara çözüm aramış ve okul müdürlerinin pandemi sonrası eğitime ilişkin görüşlerini keşfetmeye çalışmışlardır. Araştırmanın sonuçlarına göre okul müdürleri, covid-19 pandemisi sürecinde ortaya çıkan sorunları, öğretmenlere teknolojik destek, öğrencilere akademik ve psikososyal destek sağlayarak ve tüm paydaşlarla etkili iletişim yöntemlerini kullanarak çözmeye çalışmıştır. Çok yaygın olarak kullanılan kitle iletişim platformlarından WhatsApp'ın online eğitim sürecinde kullanılmasının sebeplerinden biri, eş zamanlı olarak yapılan çevrimiçi derslere katılamayan öğrencilere faydalı olacağının düşünülmesidir. Öğretmenler WhatsApp grupları üzerinden konu anlatımlı videolar ve ödevler atarak öğrenciler ile iletişim kurmaya, süreçle ilgili dönüt almaya ve öğretmen-öğrenci etkileşimi sağlamaya çalışılmıştır.

5.4 Araştırma Sorusu 3'e İlişkin Sonuç ve Tartışma

Covid-19 pandemi döneminde okul müdürlerinin, online eğitim sürecinde yaşanan teknolojik eksiklikler, öğrenci ve öğretmenlerin motivasyonunu sağlarken kaygı ve stres yönetiminde yaşanan sorunlarla mücadele etmeleri gerekmiştir (Keleş vd., 2020). Okul müdürleri, öğretmenleri ve velileri motive etmeye yönelik çalışmalarında, süreç ile ilgili düzenli bilgilendirme yaparak eğitim paydaşlarının kaygı düzeyini minimuma indirmeye çalışmıştır. Okul müdürleri, herkes gibi daha

önce pandemi ile karşılaşmadıkları için zor bir eğitim süreci geçirmiştir. Her ne kadar yetki alanları genişlemiş olsa da imkanların yetersizliği okul müdürlerini çaresiz kılmıştır. Bu nedenle eğitim sürecinin etkili yönetilebilmesi için öğretmenler ile fikir birliğine giderek neyin, nasıl yapılacağına birlikte karar vermiş ve okullarındaki sorunlara dayanışma yoluyla çözüm getirmeye çalışmışlardır. Okul müdürleri ek olarak motivasyon kaybını önleme ve eğitim öğretim süreci ile bilgilendirme amacıyla bakanlık tarafından öğretmenlere hizmet içi eğitim verildiğini belirtmiştir. Bakanlığın verdiği hizmet içi eğitimlerde öğretmenlerin online eğitime yönelik endişelerini azaltmak amaçlanmış, bu bağlamda öğretmenlerin teknolojik becerilerini geliştirmek ve pandemi döneminde kullanılan eğitim platformları ile ilgili yetersizliklerini ortadan kaldırmak için ilgili programlar tanıtılmıştır.

Uzaktan eğitimin dezavantajlarını araştıran çalışmalarda uzaktan eğitimde teknolojik ekipmanlara ve alt yapıya sürekli bir ihtiyaç duyulması bu sebeple de fırsat eşitliğinin sağlanamadığı durumlarda uzaktan eğitime katılımında eksikliklerin yaşanması, uzaktan eğitimin motivasyon sağlamada güçlüğüne neden olduğu, yüz yüze etkileşim eksikliği nedeniyle sosyal izolasyona sebep olduğu, hızlı şekilde geri bildirim almada zorluk yaşattığı tespit edilmiştir (Horspool ve Lange, 2012; Lei ve Gupta, 2010; Zuhairi vd., 2006). Okul müdürleri değişimi etkili bir şekilde yönetebilmek için, değişimden etkilenecek olan kişileri değişim süreci ve kademeleri ile ilgili ayrıntılı bilgilendirmeli, okulu, öğretmenleri ve öğrencileri bekleyen zorlukları öngörüp, önceden bilgi vermeli ve meydana gelebilecek olan sorunlara karşı hazırlığını yapmış olmalıdır. Okul yöneticisinin pandemi sürecinde sergilediği davranışlar paydaşlarına destek verme, yol göstermenin yanında onları motive etmeye yönelik olmalıdır (Thompson, 1994; akt. Çelikten, 2006).

Okul müdürleri motivasyona yönelik çalışmalarında genellikle bilgilendirme yapmayı tercih etmiştir. Bu da bize motivasyon konusunda yapılan çalışmaların çok kısıtlı olduğunu göstermektedir. Okul müdürlerinin, paydaşların motivasyonunu arttırma konusunda başvurdukları yöntemlerin çeşitliliğin artması, yaptıkları çalışmaların daha etkili ve daha faydalı olmasına olanak tanıyacağı düşünülmektedir.

5.5 Araştırma Sorusu 4'e İlişkin Sonuç ve Tartışma

Okul müdürleri en çok yönetimsel problemlere ve teknolojik donanım ve alt yapı eksikliğinin giderilmesine yönelik çözümlere değinmişlerdir. Bu konuda birçok çözüm yoluna gidilmiş ancak bu çözümler yetersiz kalmış ve hiçbir zaman tam olarak giderilememiştir. Online eğitimin dezavantajlarını sos-yo ekonomik düzeyi düşük ailelerin çocukları yaşamış ve bu fırsat eşitsizliği nedeniyle online eğitimlere katılamayan ğrenci sayısı, katılan öğrencilerden daha fazla olmuştur. Okul müdürleri covid-19 pandemi döneminde eğitim yönetimi açısından karşılaştıkları problemlerden, ğretmen denetleme problemine çözüm olarak ğretmen denetimlerini online olarak sürdürmüş fakat örgün eğitimde olduğu gibi etkili bir denetleme gerçekleşmemiştir. Öğretmenlerden ğrencilerin günlük devam devamsızlık bilgileri alınarak her sınıfın ders katılım grafiğinin oluşturan okul müdürleri, devamsızlık gösteren öğrencilere ulaşmaya ve derslere katılım gösterememesinin nedenini öğrenmeye çalışmış ancak okul-veli iletişimde kopukluklar yaşandığı için genellikle başarılı olamamışlardır.

Okul müdürleri teknolojik donanım ve alt yapı eksikliğinin giderilmesine yönelik sorunların çözülebilmesi amacıyla bakanlık yardımı aldıklarını, yardım kampanyaları düzenlediklerini, eksikliklerin tamamlanabilmesi amacıyla okul müdürü ve öğretmenlerin maddi yardımda bulduklarını, belediyelerin maddi yardım sağladığını, internet bağlantısı için öğrencilere operatör yardımı sağlandığını ve velilerin kendi imkanları ile teknolojik alet ve alt yapı eksikliklerini giderdiğini

bildirmişlerse de, tüm öğrencilere ulaşılamamış, sorunlar hiçbir zaman tam olarak giderilememiştir.

Egeli ve Özdemir (2020) “Koronavirüs (Covid-19) Pandemi Sürecinin KKTC Eğitim Sistemine Yansımalarına Genel Bir Bakış” adlı araştırmalarında, uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerin online eğitime katılmalarının önündeki en büyük engelin öğrencilerin tablet ya da bilgisayar gibi teknolojik donanıma sahip olmamaları olduğunu bildirmişlerdir. Bu durumun çözümü olarak adada Doğu Akdeniz Üniversitesi, Lefke Avrupa Üniversitesi, Uluslararası Fırat Üniversitesi gibi bazı üniversitelerin GSM operatörleri ile anlaşmalarını belirtmişlerdir. GSM operatörleri uzaktan eğitimin sunulduğu online derslere internet üzerinden katılamayan öğrenci ve akademisyenlere ücretsiz olarak internet desteği sunmuşlardır. Ayrıca GSM operatörleri internet bağlantısı olmayan öğrenciler için KKTC MEB’e bağlı kesintisiz eğitim merkezi olan merkezi portalegitim.mebnet.net ve Türkiye’ye ait olan eba.gov.tr eğitim portallarına erişebilmeleri için ücretsiz olarak 6 GB interneti operatörlere tanımlamıştır (Egeli ve Özdemir, 2020). Okul müdürleri bu yardımların öğrencilerin donanım ve alt yapı eksikliğini gidermeye çözüm olmadığını bu sebeple her öğrencinin online eğitime katılmadığını bildirmiştir.

Pandemi dönemi online eğitim sürecinde yaşanan sıkıntılardan biri de öğretmen, öğrenci ve velilerin teknolojik platformlar konusunda yetersiz olmalarıdır. Bu eksikliği öğretmenlerin kendi çabalarıyla, hizmet içi eğitimlerle veya bilgisayar öğretmenleri aracılığıyla giderdiği tespit edilmiştir. Teknolojik platformlar konusundaki bilgi eksikliğini gideren öğretmenler, öğrenci ve velileri online eğitimde kullanılacak programlara yönelik bilgilendirmişlerdir. Böylelikle kendi aralarında zincirleme bir yardımlaşma yoluna gitmişlerdir. Bu bağlamda uzaktan eğitim ile birlikte, başta öğretmenler olmak üzere veli ve öğrencilerin teknolojik beceri

geliştirdiklerini söylemek mümkündür. Bu da uzaktan eğitimin en önemli avantajları arasında sayılabilir. Uzaktan eğitimi değerlendiren De Paepe vd. (2018) çalışmalarında uzaktan eğitim için gerekli olan teknoloji kullanımı konusunda gelişen beceri ve farkındalığı arttırmasının uzaktan eğitimin avantajlarından biri olduğunu belirtmişlerdir.

5.6 Araştırma Sorusu 5'e İlişkin Sonuç ve Tartışma

Bu araştırmada okul müdürlerinin covid-19 pandemi döneminde eğitim yönetimi açısından karşılaştıkları problemlere ilişkin geliştirdikleri çözüm yollarının, cinsiyet, mesleki kıdem ve eğitim düzeyine göre anlamlı bir farklılaşma gösterip göstermediğini saptamak amaçlanmış bu amaç doğrultusunda analiz yapılmış ve aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

(a) Cinsiyet Açısından;

Okul müdürlerinin verdikleri yanıtlar doğrultusunda genel olarak kadın okul müdürlerinin, teknolojik donanım ve alt yapı eksikliğini giderilmesine yönelik çözüm geliştirmede, erkek okul müdürlerine göre daha başarılı olduğu tespit edilmiştir. Kadın okul müdürleri erkek okul müdürlerine kıyasla, %62,5 oranıyla bakanlık yardımı için başvuruda bulunmuş, %66,7 oranında sosyal yardım kampanyaları düzenlemiş ve %66,7 oranında eğitim paydaşlarıyla maddi anlamda yardımlaşarak öğrencilerin teknolojik ekipman eksikliğini giderdiği tespit edilmiştir. Erkek okul müdürlerinin de kadın okul müdürlerine göre yönetsel problemlere ilişkin çözüm geliştirmede daha başarılı olduğu görülmüştür. Erkek okul müdürleri kadın okul müdürlerine kıyasla %100 oranıyla öğrencilerin devam devamsızlık takibini yaptığı ve yine %100 oranıyla öğretmen denetimini online toplantılarla sürdürdüğü sonucuna ulaşılmıştır. Buradan yola çıkarak çevreyle iletişim kurarak çözüm yöntemleri geliştirmede kadın okul

müdürlerinin, yönetsel problemlere ilişkin geliştirilen çözümlerde ise erkek okul müdürlerinin çözüm geliştirme becerilerinin daha yüksek olduğu söylenebilir.

(b) Mesleki Kıdem Açısından;

Covid-19 pandemi döneminde eğitim yönetimi açısından karşılaşılan problemlere ilişkin çözüm yollarının okul müdürlerinin verdikleri yanıtlar doğrultusunda incelendiğinde, genel olarak 21 yıl ve üzeri mesleki kıdeme sahip okul müdürlerinin 0-5 yıl ve 6-10 yıl mesleki kıdeme sahip müdürlere göre çözüm yöntemi geliştirmede daha başarılı olduğu tespit edilmiştir. Elde edilen verilere göre, 21 yıl ve üzeri mesleki kıdeme sahip okul müdürleri, %87,5 oranıyla öğrencilerin teknolojik ekipman eksikliğini gidermesi amacıyla bakanlık yardımına başvurduğu, %66,7 oranıyla sosyal yardım kampanyaları düzenlediği ve %83,3 oranıyla kendisi ve öğretmenlerin yardımı ile öğrencilerin teknolojik ekipman eksikliğini giderdiği tespit edilmiştir. Buradan yola çıkarak mesleki kıdemi 21 yıl ve üzeri olan okul müdürlerinin, 0-5 yıl, 6-10 mesleki kıdeme sahip olan okul müdürlerine göre problem çözüme daha başarılı olduğunu söylenebilir. Örneklem grubunun çoğunluğu 21 yıl ve üzeri mesleki kıdeme sahiptir. Grup mesleki kıdem açısından oldukça benzerlik gösterse de bireyin meslek hayatındaki yaşantısı arttıkça, sorunlara çözüm geliştirme oranının da arttığı tespit edilmiştir. Bu bağlamda meslek hayatında kazanılan tecrübelerin, bireyin problem çözüme becerisini geliştirdiği sonucuna ulaşmak mümkündür.

(c) Eğitim Durumu Açısından;

Covid-19 pandemi döneminde eğitim yönetimi açısından karşılaşılan problemlere yönelik çözüm yolları okul müdürlerinin verdikleri yanıtlar doğrultusunda incelendiğinde, lisans düzeyinde eğitime sahip okul müdürlerinin yüksek okul eğitim düzeyine sahip okul müdürlerine kıyasla, daha başarılı olduğu tespit edilmiştir. Lisans eğitim seviyesindeki okul müdürleri, %100 oranıyla

öğrencilerin teknolojik ekipman eksikliğini gidermesi amacıyla bakanlık yardımına başvurduğu, %100 oranıyla sosyal yardım kampanyası başlattığı ve %100 oranıyla kendisinin ve okul öğretmenlerinin maddi yardımı ile öğrencilerin teknolojik ekipman eksikliğini giderdiği tespit edilmiştir. Elde edilen bu verilere göre, lisans eğitim düzeyine sahip okul müdürlerinin, yüksek okul eğitim düzeyine sahip okul müdürlerine göre problem çözmede daha başarılı olduğu söylenebilir.

Örneklem grubunun neredeyse tamamı lisans eğitim seviyesindedir. Grup eğitim düzeyi açısından oldukça benzerlik gösterse de bireyin eğitim düzeyi arttıkça problem çözme becerisinde de artış olduğu tespit edilmiştir.

Bu çalışmanın sonuçlarını özetleyecek olursak;

- Pandemi döneminde eğitim yönetimi açısından karşılaşılan problemler, genellikle online eğitim-öğretime geçiş süreci ile ilgilidir.
- Online eğitimin önündeki en büyük problem teknolojik ekipman ve alt yapı eksikliğidir.
- Teknolojik ekipman ve alt yapı eksikliği velilerin ekonomik düzeyinin yetersizliğinden kaynaklanmaktadır.
- Online eğitimin dezavantajlarını en çok sos-yo ekonomik düzeyi düşük ailelerin çocukları yaşamış ve bu fırsat eşitsizliği nedeniyle online eğitimlere katılamayan öğrenci sayısı, katılan öğrencilerden daha fazla olmuştur.
- Okul-veli iletişimde kopukluklar yaşanmış, hiçbir sınıf online derslere tam katılım gösterememiştir.
- Online eğitimde öğretmenler etkili olarak denetlenememiştir.
- Online eğitimde kullanılan programlar, Zoom, WhatsApp, Meet ve Teams programlarıdır.

- Uzaktan eğitime yönelik temel dersler Bayrak Radyo Televizyonu'nda yayınlanmıştır. BRT kanalı aracılığıyla ders içeriklerinin yayınlanması, online eğitime katılmayan öğrenciler için bir avantaj olarak görülmüştür.
- Okul müdürleri, öğretmenleri ve velileri motive etmeye yönelik çalışmalarında, süreç ile ilgili düzenli bilgilendirme yaparak eğitim paydaşlarının kaygı düzeyini minimuma indirmeye çalışmıştır.
- Uzaktan eğitim ile birlikte, başta öğretmenler olmak üzere veli ve öğrenciler teknolojik beceri geliştirmiştir. Bu da uzaktan eğitimin en önemli avantajları arasında sayılabilir.
- Pandemi döneminde yaşanan problemlere yönelik çözümler yetersiz kalmış ve hiçbir zaman tam olarak giderilememiştir.
- Okul müdürlerinin verdikleri yanıtlar doğrultusunda genel olarak kadın müdürleri, teknolojik donanım ve alt yapı eksikliğinin giderilmesine yönelik çözümlere yoğunlaşmıştır. Buradan yola çıkarak çevreyle iletişim kurarak çözüm yöntemleri geliştirmede kadın okul müdürlerinin, yönetsel problemlere geliştirilen çözümlerde ise erkek okul müdürlerinin problem geliştirme becerilerinin daha gelişmiş olduğu söylenebilir.
- Okul müdürlerinin verdikleri yanıtlar doğrultusunda genel olarak 21 yıl ve üzeri mesleki kıdeme sahip okul müdürleri diğer müdürlere kıyasla problemlere daha fazla çözüm getirmişlerdir. Bireyin meslek hayatındaki yaşantısı arttıkça, sorunlara çözüm geliştirme oranının da arttığı tespit edilmiştir. Bu bağlamda meslek hayatında kazanılan tecrübelerin, bireyin problem çözme becerisini geliştirdiği sonucuna ulaşmak mümkündür.
- Okul müdürlerinin verdikleri yanıtlar doğrultusunda, lisans seviyesindeki okul müdürlerinin yüksek okul eğitim düzeyine sahip okul müdürlerine kıyasla,

problemlere daha çok çözüm geliştirdiği tespit edilmiştir. Elde edilen bu verilere göre, bireyin eğitim düzeyi arttıka problem çözme becerisinde de artış olduğu söylenbilir.

5.7 neriler

- Olası bir online eğitimin tekrarlanması gerektiğinde, online eğitimin önündeki tüm engellerin ortadan kalkmış olması gerekmektedir. Böylelikle hem online eğitime hazırlıksız yakalanmamak hem de öğrencilerin teknolojik ekipman eksikliklerini gidermek amacıyla okullarda bütçe ayrılabilir.
- Tekrarlanan olası bir karantina durumunda tüm eğitim paydaşlarının online eğitim sürecinde gerekli ön bilgiye sahip olması için, bakanlık tarafından acil durumlarda izlenecek yolları içeren bir videonun yayınlanması veya eğitimde acil durum haritası belirlemesi ve bunu tüm eğitim paydaşlarına tanıtması önerilebilir.
- Okul müdürlerine motivasyon çalışmalarıyla ilgili seminerler verilebilir. Okul müdürleri, ğrenci, ğretmen ve velilere motivasyon çalışmalarıyla ilgili seminer verebilir.
- Öğrencileri eğlenerek öğrenmeye teşvik etmek için özellikle küçük yaş gruplarında sanal öğrenme ortamları hazırlanarak, bakanlığın bunlara erişimi ücretsiz kılması önerilebilir.
- Olası bir karantina döneminde okul müdürlerinin motivasyon arttırmak amacıyla ğretmen, ğrenci ve velilerle olan iletişimin nasıl yapılması gerektiğine dair uzman görüşlerine başvurarak iletişim hakkında bir program içeriğinin hazırlanması ve paydaşlara tanıtılması önerilebilir.

KAYNAKLAR

- Akın, F. ve Aslan, N. (2021). COVID-19 pandemisinde okul öncesi dönemindeki öğrencilerin uzaktan eğitimi: Bir eylem araştırması. *Alanyazın-CRES Journal*, 2(1), 8-17.
- Alan, Ü. (2021). Distance education during the covid-19 pandemic in turkey: identifying the needs of early childhood educators. *Early Childhood Education Journal*, 49, 987–994.
- Albrechtsen, A. B. & Giannini, S., & (2020). COVID-19 school closures around the world will hit girls hardest. Erişim adresi: UNESCO. <https://en.unesco.org/news/covid-19-school-closures-around-world-will-hit-girls-hardest>.
- Ali, İ. A., & Abdalla, M. S. (2017). Educational management, educational administration and educational leadership: definitions and general concepts. *SAS Journal of Medicine*, 326-329.
- Anand E., R, Major C., Pickering O., Nelson M. (2020). Acute Pancreatitis in A COVID-19 Patient. *British Journal of Surgery*, 7(107). 182. DOI: <https://doi.org/10.1002/bjs.11657>

- Arık, S., Karakaya, F., Çimen, O. ve Yılmaz, M. (2021). Covid-19 pandemi sürecinde uygulanan uzaktan eğitim hakkında ortaöğretim öğrencilerinin görüşlerinin belirlenmesi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 41(2), 631-659.
- Aristovnik, A., Kerzic D., Ravselj D., Tomasevic N., Umek L. (2020). *Impacts of the COVID-19 Pandemic on the Life of Higher Education Students: A Global Perspective*, *Sustainability*, 12(20). 843.
- Aslan, R. (2020) Tarihten Günümüze Epidemiler, Pandemiler ve Covid-19. *Ayrıntı Dergisi*, 8(65). 35-41.
- Baltacı, A. (2019). Nitel Araştırma Süreci: Nitel Bir Araştırma Nasıl Yapılır? *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(2), 368-388.
- Baş, T., ve Akturan, U. (2017). Sosyal bilimlerde bilgisayar destekli nitel araştırma yöntemleri. Seçkin Yayıncılık: Ankara.
- Başaran, İ. E. (1996). Türkiye eğitim sistemi. Yargıcı Matbaası: Ankara.
- Başaran M. ve Aksoy A. B. (2020). Anne-Babaların Korona-Virüs (Covid-19) Salgını Sürecinde Aile Yaşantılarına İlişkin Görüşleri. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 71(13), 669-678.
- Bilgiç, H. G. ve Tüzün, H. (2015). Yükseköğretim Kurumları Web Tabanlı Uzaktan Eğitim Programlarında Yaşanan Sorunlar. *Açık öğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 1(3), 26-50.

Birel, K.F. ve Erçek, K.M. (2019). Okul Müdürlerinin Ders Denetimine Yönelik Görüşleri. *Uluslararası Liderlik Çalışmaları Dergisi: Kuram ve Uygulama*, 2 (3), 169 – 177.

Bozdoğan, S. (2018). Eğitim Yönetiminde Kuram ve Uygulamada Alternatif Paradigmalar ve Liderlik Algısına İlişkin Bir Değerlendirme. *Uluslararası Liderlik Çalışmaları Dergisi: Kuram ve Uygulama*, 1(1), 52-66.

Bozkurt, A. (2017). Türkiye’de Uzaktan Eğitimin Dünü, Bugünü ve Yarını. *Açık Öğretim Uygulamaları ve Araştırma Dergisi*, 3(2), 85-124.

Bozkurt, B. ve Aktaş, H., İ. (2022). COVID-19 Pandemisi Sürecinde Okulu Yönetmek Olgusuna İlişkin Okul Yöneticilerinin Metaforik Algıları. *Yaşadıkça Eğitim*, 36(1), 183-197. Erişim Adresi: <https://doi.org/10.33308/26674874.2022361361>

Can, E. (2020). Coronavirus (Covid-19) Pandemisi ve Pedagojik Yansımaları: Türkiye’de Açık ve Uzaktan Eğitim Uygulamaları. *Açık Öğretim Uygulamaları ve Araştırma Dergisi*, 6(2), 11-53.

Chriscaden, K. (2020). Impact of COVID-19 on people's livelihoods, their health and our food systems. 14.02.2022 tarihinde <https://www.who.int/news/item/13-10-2020-impactof-COVID-19-on-people's-livelihoods-their-health-and-our-food-systems> Adresinden erilmıştır.

Christensen Larry, B., Johnson Burke R., Turner Lisa, A. (2013). Research methods, design, and analysis. Pearson Education. 544.

Creswell, J. W. (1998). Qualitative Inquiry and Research Design: Choosing Among Five Traditions. Thousand Oaks, Ca: Sage Publications.

Çakın, M., ve Külekçi Akyavuz, E. (2020). Covid-19 Süreci ve Eğitime Yansıması: Öğretmen Görüşlerinin İncelenmesi. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 6(2), 165-186. DOI: 10.24289/ijsser.747901

Çelikten, M. (2006). Okul Kültürünün Şekillendirilmesinde Müdürün Rollerini. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 1(4). Erişim Adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/tebd/issue/26130/275242>

Daşdemir, İ. ve Cengiz, E. (2021). Türkiye’de Salgın Döneminde Covid-19 ile İlgili Eğitim Alanında Yapılan Çalışmaların Analizi. *YYÜ Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(2).

Demirtaş, H., ve Güneş, H. (2002). *Eğitim yönetimi ve denetimi sözlüğü*. Ankara: Anı Yayıncılık.

De Paepe, L., Zhu, C. and DePryck, K. (2018). Drop-out, retention, satisfaction and attainment of online learners of Dutch in adult education. *International Journal on E-Learning*, 17(3), 303-323.

Doğan, M. M., & Düzal, B. (2020). Covid-19 Özelinde Korku-Kaygı Düzeyleri. *Turkish Studies*, 740-752.

Egeli, S. ve Özdemir, M. B. (2020). Koronavirüs (Covid-19) Pandemi Sürecinin KKTC Eğitim Sistemine Yansımalarına Genel Bir Bakış. *21. Yüzyılda Eğitim ve Toplum Eğitim Bilimleri ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 9(27), 779-804.

Eğitim Reformu Girişimi. (2020). Artı eğitim: Türkiye’de koronavirüsün eğitime etkileri. 06.03. 2022 tarihinde <https://www.egitimreformugirisimi.org/arti-egitimgurkiyede-koronavirusun-egitime-etkileri/> Adresinden alınmıştır.

Ensari, H., & Gündüz, Y. (2006). *İlköğretim okullarında yönetim ve kalite*. Morpa Kültür Yayınları: İstanbul.

Fullan, M. (2002). Principals as leaders in a culture of change. *Educational Leadership*, 2(1). Erişim adresi: http://www.michaelfullan.ca/Articles_02/03_02.htm

Galusha, J. M. (1997). Barriers to learning in distance education. *Interpersonal Computing and Technology: An Electronic Journal of the 21st Century*, 5(3-4), 6-14.

Gül, H. & Çelebi, F. (2020). Koronavirüs (Covid-19) Pandemisinde Başlıca Gelişmiş ve Gelişmekte Olan Ülkelerde Kriz Yönetiminin Değerlendirilmesi. *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 9(3), 1703-1715. DOI: 10.33206/mjss.719164.

Güler, A. Halıcioğlu, B. H. ve Taşkın, S. (2015). Sosyal bilimlerde nitel araştırma (2. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Has, T. (2020). Madicana: <https://www.medicana.com.tr/haber-detay/12491/covid19-salgini-akcigerlerimizde-hasar-birakir-mi> Erişim tarihi: 14.02.2022.

Horspool, A. and Lange, C. (2012). Applying for The Scholarship of Teaching and Learning: Student Perceptions, Behaviors and Success Online and Face-to-face. *Assessment & Evaluation in Higher Education*, 37(1), 73-88.

Huber, S.G. and Helm, C. (2020). COVID-19 and schooling: evaluation, assessment and accountability in times of crises—reacting quickly to explore key issues for policy, practice and research with the school barometer. *Educ Asses Eval Acc* (2020).

Ilgar, L. (2000). Eğitim yönetimi okul yönetimi sınıf yönetimi. Beta Yayınları: İstanbul.

Ilgaz, H. (2015). Uzaktan Eğitimde Kaliteyi Artırmak. *TC. MEB Yeğitek Dergisi*, (12), 34-37.

İmamoğlu, H., V. ve İmamoğlu, F., S. (2020). Coronavirus Salgını ve Uzaktan Eğitim Süreci Hakkında Öğretmen Görüşleri: Şehit Bülent Yalçın Spor Lisesi ve Şehit Ertan Yılmaz Güzel Sanatlar Lisesi (Sinop) Örneği. *Journal of Humanities and Tourism Research*, 10(4), 742-761.

- İnandı, Y. (2008). Resmi İlk ve Ortaöğretim Okulları Müdürlerinin Okullarındaki Kriz Durumlarına İlişkin Yaklaşımlarının Değerlendirilmesi. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10, 36-55.
- İnce, C. (2020). Afetler Çağı. *Afetlerin Yapısal Dönüşümü ve COVID-19. Turkish Studies*. 565-578.
- Kabapınar, Y., Kanyılmaz, B. M., Ören-Koçhan, N. ve Atik, U. (2021). Öğretmen ve Velilerin Gözünden Öğrencilerin Uzaktan Eğitime Katılımlarının Öyküleri: “Uzaktan Eğitim mi, Uzakta Kalan Eğitim mi?”. *Temel Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 79-98.
- Karadağ, E., & Yücel, C. (2020). Yeni Tip Koronavirüs Pandemisi Döneminde Üniversitelerde Uzaktan Eğitim: Lisans Öğrencileri Kapsamında Bir Değerlendirme Çalışması. *Yükseköğretim Dergisi*, 10(2), 181–192.
- Karakuş, A., ve İnandı, Y. (2018). Ortaokul Yöneticilerinin Okullarında Yaşanan Kriz Durumlarını Yönetme Becerilerinin İncelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(2), 500-518. DOI: 10.17860/mersinefd.442864
- Karataş, Z., (2020). COVID-19 Pandemisinin Toplumsal Etkileri, Değişim ve Güçlenme. *Türkiye Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi*, 4(3), 17.
- Keleş, H. N., Atay, D. ve Karanfil, F. (2020). COVID -19 Pandemi Sürecinde Okul Müdürlerinin Öğretim Liderliği Davranışları. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(1), 155-174.

- Keskin, M. ve Özer K., D. (2020). COVID-19 Sürecinde Öğrencilerin Web Tabanlı Uzaktan Eğitime Yönelik Geri Bildirimlerinin Değerlendirilmesi. *İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 5(2), 59-67.
- Kırmacı, Ö. ve Acar, S. (2018). Kampüs Öğrencilerinin Eşzamanlı Uzaktan Eğitimde Karşılaştıkları Sorunları. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 14(3), 276- 291.
- Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Milli Eğitim ve Kültür bakanlığı (2021). 2021-2022 Eğitim istatistikleri yıllığı. Erişim adresi: 2021-22_MEKB_IstatistikYilligi.pdf (mebnet.net)
- Külekçi Akyavuz, E. ve Çakın, M. (2020). COVID- 19 Salgınının Eğitime Etkisi Konusunda Okul Yöneticilerinin Görüşleri. *Electronic Turkish Studies*, 15(4), 723-737.
- Lei, S. A. and Gupta, R. K. (2010). College Distance Education Courses: Evaluating Benefits and Costs from Institutional. *Faculty and Students' Perspectives. Education*, 130(4), 616-631.
- Lin CY. (2019). Social Reaction Toward Novel Coronavirus (COVID-19). *Soc Health Behav*, 3, 1-2.
- Metin, M., Gürbey, S. ve Çevik, A. (2021). COVID-19 Pandemi Sürecinde Uzaktan Eğitime Yönelik Öğretmen Görüşleri. *Maarif Mektepleri Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5(1), 66-89.

Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook*. (2nd ed). Thousand Oaks, CA: Sage.

Miller, S. (2003). Analysis Of Phenomenological Data Generated with Children as Research Participants. *Nurse Researcher*, 10(4), 68–82.

Millî Eğitim Bakanlığı, (2020). EBA canlı ders görseli. Erişim Adresi: <http://www.meb.gov.tr/ebada-canlisinifla-egitim-basliyor/haber/20602/tr>

Millî Eğitim Bakanlığı, (2020). Uzaktan eğitim. 06.03.2022 tarihinde <http://www.meb.gov.tr/uzaktan-egitim-30-nisana-kadardevam-edecek/haber/20585/tr> adresinden alınmıştır.

Odabaş, H. (2003). İnternet Tabanlı Uzaktan Eğitim ve Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümleri. *Türk Kütüphaneciliği*, 17(1), 22-36.

Özdoğan, A. Ç. & Berkant, H. G. (2020). Covid-19 Pandemi Dönemindeki Uzaktan Eğitime İlişkin Paydaş Görüşlerinin İncelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi: Salgın Sürecinde Türkiye'de ve Dünyada Eğitim*, 13-43. DOI: 10.37669/milliegitim.788118

Özdoğru, M. (2021). Covid- 19 Salgınında Okul Müdürlerinin Okul Yönetiminde Karşılaştıkları Sorunlar ve Bu Sorunlarla Başa Çıkma Stratejileri. *Medeniyet Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 5(1), 1-14.

Özenel, N. (2009). KKTC orta öğretim okullarında beklenmedik kriz durumlarına yönelik yönetici algıları (Lefkoşa örneği). Yakın Doğu Üniversitesi.

Özyürek, A. & Çetinkaya, A. (2021). COVID-19 Pandemi Döneminde Aile ve Ebeveyn-Çocuk İlişkilerinin İncelenmesi. *Çağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 18 (1), 96-106.

Pfefferbaum, B., & North, C. (2020). Mental Health and the Covid-19 Pandemic. *The New England Journal of Medicine*, 510-512.

Ramos-Morcillo A.J, Leal-Costa, C., Moral-García J.E. and Ruzafa-Martínez, M. (2020). Experiences of nursing students during the abrupt change from face-to-face to e-learning education during the first month of confinement due to COVID-19 in Spain. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 17(15), 5519.

Reimers, F. M. (2020). What the Covid-19 Pandemic will change in education depends on the thoughtfulness of education responses today. *Worlds of Education*.

Sağlık Bakanlığı. (2020). Filyasyon ve izolasyon takip sistemi. 14.12.2021 tarihinde <https://sbsgm.saglik.gov.tr/TR-73584/fitas.html> Adresinden alınmıştır

Sarı, T. ve Nayır, F. (2020). Pandemi Dönemi Eğitim: Sorunlar ve Fırsatlar. *Turkish Studies*, 15(4), 959-975.

Sarıca, S. (2006). *İlköğretim Okulu Müdürlerinin Okul Yönetiminde Karşılaştıkları Yönetimsel Sorunlar*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi] Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Serçemeli, M. ve Kurnaz E. (2020). Covid-19 Pandemi Döneminde Öğrencilerin Uzaktan Eğitim ve Uzaktan Muhasebe Eğitimine Yönelik Bakış Açıları Üzerine Bir Araştırma. *Uluslararası Sosyal Bilimler Akademi Dergisi*, 2(3), 262-288.

Sergiovanni, J., T. (1998) Leadership as pedagogy, capital development and school effectiveness. *International Journal of Leadership in Education Theory and Practice*, 1(1), 37-46. DOI: 10.1080/1360312980010104

Skulmowski, Al. ve R., Günter Daniel, (2020). COVID-19 as an Accelerator for Digitalization at a German University: Establishing Hybrid Campuses in Times of Crisis. *Human Behavior and Emerging Technologies*, 2(3), 212–216.

Subaşı, M. & Okumuş, K. (2017). Bir Araştırma Yöntemi Olarak Durum Çalışması. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21(2), 419-426.

Starks, H., & Trinidad, S. B. (2007). Choose Your Method: A Comparison of Phenomenology, Discourse Analysis, and Grounded Theory. *Qualitative Health Research*, 1372-1380.

Stojanović, M., El-Khatib, Z., Rovis Brandić, A., and Maalouf, W. (2020). Lions quest skills for adolescence implementation during COVID-19 challenges in Croatia. *Psychological Trauma: Theory, Research, Practice, and Policy*, 12(1), 274-275.

Şahin, H. ve Aykaç, N. (2022). Covid-19 (pandemi) sürecinde yabancı dil öğretmenlerinin uzaktan eğitimde yaşanan sorunlara yönelik görüşlerinin değerlendirilmesi. *Trakya Eğitim Dergisi*, 12(2), 1087-1105.

Şişman, M. (2007). Eğitim bilimine giriş (3.Baskı). Pegem Akademi: Ankara.

Talidong, K. J. B., & Toquero, C. M. D. (2020). Philippine Teachers' Practices to Deal with Anxiety Amid COVID-19. *Journal of Loss and Trauma. Advance online publication*. Erişim adresi: <https://doi.org/10.1080/15325024.2020.1759225>.

T.C. Cumhurbaşkanlığı. (2020). Haberler. 06.03.2022 tarihinde Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı:<https://www.tccb.gov.tr/haberler/410/117021/cumhurbaskanligi-sozcusukalin-korona-virus-le-mucadele-surecini-el-birliyiyle-rehavete-ve-panige-kapilmadan-atlatmakabiliyetine-sahibiz- adresinden alınmıştır>.

Teaster, P.B. and Blieszner, R. (1999). Promises And Pitfalls of The Interactive Television Approach to Teaching Adult Development and Aging. *Educational Gerontology*, 25(8), 741.

Thompson, R. A. (1994). Emotion Regulation: A Theme in Search of a Definition. In N. A. Fox (Ed.), *Monographs of the Society for Research in Child Development*, 59. 25-52. Chicago.

Tınmaz, A. K. (2020). Eğitim Yönetiminde Kuram, Araştırma Ve Uygulama Bütünlüğünün İncelenmesi. [Yayımlanmamış Doktora Tezi]. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Türnüklü, D. A. (2000). Eğitimbilim Araştırmalarında Etkin Olarak Kullanılabilecek Nitel Bir Araştırma Tekniği: Görüşme. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 24(24). 543-559.

UNESCO. (2020a). School closures caused by Coronavirus (Covid-19). 14.12.2021 tarihinde <https://en.unesco.org/covid19/educationresponse> adresinden alınmıştır.

UNICEF. (2020). COVID-19 and School Closures: Are children able to continue learning during school closures? 26.08.2020 tarihinde <https://data.unicef.org/resources/remote-learning-reachability-factsheet/> Adresinden erişilmiştir.

Valentine, D. (2002). Distance learning: promises, problems, and possibilities. *Online Journal of Distance Learning Administration*, 5(3).

- Viner, M. R., Russel, J. S., Croker, H., Packer, J., Ward, J., Stansfield, C., Mytton, O., Bonell, C., and Booy, R. (2020). School closure and management practices during coronavirus outbreaks including COVID-19: a rapid systematic review. *Lancet Child Adolesc Health*, 4, 397–404.
- Yamamoto, G.T. ve Altun, D. (2020). Coronavirus ve Çevrimiçi (Online) Eğitimin Önlenemeyen Yükselişi. *Üniversite Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 25-34.
- Yıldırım ve Şimşek (2018). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri. Seçkin Yayıncılık: Ankara. 432.
- Yılmaz İnce, E., Kabul, A. ve Diler, İ. (2020). Distance Education in Higher Education in the COVID-19 Pandemic Process: A case of Isparta Applied Sciences University. *International Journal of Technology in Education and Science (IJTES)*, 4(4), 343-351.
- Yolcu, H. H. (2020). Koronavirüs (Covid-19) Pandemi Sürecinde Sınıf Öğretmeni Adaylarının Uzaktan Eğitim Deneyimleri. *Açık öğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 6(4), 237-250.
- Yükseköğretim Kurulu. (2020). YÖK üniversitelerimizin bir aylık uzaktan öğretimini fotoğrafını çekti. 06. 03. 2022 tarihinde Yükseköğretim Kurulu: <https://www.yok.gov.tr/Sayfalar/Haberler/2020/uzaktan-egitime-yonelikdegerlendirme.aspx?fbclid=IwAR2KzZwUqqjE6InsGV1Ocbtz8pWDi mPhI6arTMYEbVss2Y> adresinden alınmıştır.

Zuhairi, A., Wahyono, E. and Suratinah, S. (2006). The Historical Context, Current Development, And Future Challenges Of Distance Education In Indonesia. *Quarterly Review of Distance Education*, 7(1), 95-101.

EKLER

EK A: Bilgilendirilmiş Onam Formu



Eğitim Yönetimi ve Denetimi Bölümü

Doğu Akdeniz Üniversitesi Gazimağusa, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti

Tel: +90 392 630 2430 Faks: +90 392 630 4038

Web: <http://educ.emu.edu.tr/>

Değerli katılımcı, Araştırmaya katılmayı kabul etmeden önce, lütfen araştırma ile ilgili aşağıda bulunan bilgileri dikkatlice okumak için birkaç dakikanızı ayırınız. **Araştırma ile ilgili herhangi bir sorunuz varsa, aşağıda iletişim bilgileri olan araştırmacıyla iletişim kurabilirsiniz.**

Bu araştırma Selin Canlı tarafından, Prof. Dr. Mehmet Durdu KARSLI denetimi altında yürütülmektedir. Bu araştırmada dünya çapında halen etkileri devam eden covid-19 pandemisinin eğitim yönetimi açısından okullara etkisini, süreci birebir yaşayarak yöneten okul müdürlerinin görüşleri doğrultusunda irdelemek amaçlanmıştır.

Çalışma, en fazla 20 dakikanızı alacaktır. Çalışmaya katılımınız zorunlu değildir ve katılmayı reddetme hakkına sahipsiniz. Çalışmadan, istediğiniz bir anda, açıklama yapmaksızın çekilme hakkına sahipsiniz. Araştırmadan çekilmeniz durumunda, yanıtlarınız yok edilecektir ve araştırmada kullanılmayacaktır. Eğer araştırmaya katılmayı ve tamamlamayı kabul ederseniz, cevaplar gizlilikle korunacaktır. İsminizin ve tanımlayıcı bilgilerinizin, anketin geri kalan kısımlarından ayrı olarak muhafaza edilecektir. Veriler, araştırma tamamlandıktan sonra en çok 6 yıl boyunca muhafaza edilecektir. Verilerin analizinden sonra, araştırma ile ilgili bir rapor yayınlanabilir.

Gönüllü katılımınızı belirtmek için, lütfen aşağıda bulunan bilgilendirilmiş onam formunu imzalayınız.

Araştırmanın Başlığı: Covid-19 Pandemi Sürecinde Okul Müdürlerinin Eğitim Yönetimi Açısından Karşılaştıkları Problemlere İlişkin Çözüm Yöntemlerinin İncelenmesi

Danışman: Prof. Dr. Mehmet Durdu KARSLI Tel: 03926302323

Araştırmacıların Adları: İsim: Selin Canlı Mail: 19500677@emu.edu.tr

Her ifadeye katıldığınızı belirtmek için lütfen yanda bulunan kutuları işaretleriniz.

1. Bilgileri okuyup anladığımı ve soru sorma fırsatımın olduğunu onaylıyorum.
2. Katılımımın gönüllü olduğunu ve açıklama yapmaksızın, istediğim bir anda araştırmadan çekilebileceğimi anlıyorum.
3. Bu araştırmaya katılmayı kabul ediyorum.

Tarih

İmza

Araştırmanın etiği ile ilgili bir endişeniz var ise, endişenizi detaylı bir şekilde açıklayan yazılı bir metin ile Doğu Akdeniz Üniversitesi, Araştırma ve Etik Komitesi Başkanı, Prof. Dr. Yücel VURAL ile iletişime geçebilirsiniz (yucel.vural@emu.edu.tr).

EK B: Kişisel Bilgi Formu

Saygıdeğer Okul Müdürleri;

Size sunulan bu form siz ve mesleğiniz ile durum tespitinde bulunmak amacıyla uygulanmaktadır. Form 2 bölümden oluşmaktadır. 1. Bölümde demografik özelliklerinizin yer alacağı kişisel bilgi formu, 2. bölümde covid-19 pandemi döneminde eğitim yönetimi açısından karşılaştığınız problemler ve karşılaştığınız problemler ile ilgili başa çıkma yöntemleriniz ile ilgili çeşitli ifadeler yer almaktadır. Vereceğiniz cevaplar bilimsel amaçlar doğrultusunda gruplandırılarak, yalnızca bu araştırmada kullanılacaktır. Görüşme süreci bittikten sonra ise görüşleriniz size okunacak ve not edilen bilgilerin size aitliği ve belirtmek istediklerinizi ortaya koyup, koymadığına ilişkin dönüt alınacaktır. Araştırmanın sağlıklı bulgulara ulaşması vereceğiniz cevaplara bağlı olacağından, cevaplarınızın gerçek anlamda tutum ve görüşlerinizi yansıtmaları çok önemlidir. Formda yer alan sorularının tümünü içtenlikle yanıtlamanızı ve gereken özeni göstermenizi diler, ilgi ve yardımlarınız için teşekkür eder, saygılarımı sunarım.

Selin CANLI

Kişisel Bilgi Formu

Cinsiyet:

Kadın Erkek

Yaş: :24-30 31-37 38-44 45-51

Eğitim Durumu: Yüksek Okul Lisans Yüksek Lisans Doktora

Mesleki Kıdem(yıl): 0 – 5 6-10 11-15 16-20 21 ve üzeri

EK C: Görüşme Formu

Pandemi dönemi süreci boyunca eğitim-öğretim sürecini yönetmede hangi problemler ile karşılaştınız?

Pandemi döneminde eğitim-öğretim sürecinin kesintiye uğramaması için öğrenciler ve veliler ile nasıl bir iletişim ağı oluşturduunuz?

Karantina döneminde öğretmenlerinizi ve velilerinizi motive etme, onları bilgilendirme konusunda ne tür çalışmalarınız oldu?

Eğitim-öğretim sürecini yönetirken karşılaştığınız bu problemlere nasıl çözüm getirdiniz?